

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра географії та туризму

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота

**Дослідження поінформованості студентів Закарпатського угорського
інституту імені Ференца Ракоці II про пропозиції лікувально-
оздоровчого туризму Закарпаття**

ПОЧАІ АКОШ ЙОЖЕФОВИЧ

Студент IV-го курсу

Освітня програма 242 Туризм

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 8/2022 року

Науковий керівник: **ШАШ ЕНИКИ ЛЮДВИКІВНА**

PhD, доцент

Завідувач кафедри: **МОЛНАР ЙОСИП ЙОЖЕФОВИЧ**

кандидат географічних наук, доцент

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2023 року

Протокол № _____ / 2023

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра географії та туризму

Кваліфікаційна робота

Дослідження поінформованості студентів Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II про пропозиції лікувально-оздоровчого туризму Закарпаття

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студент IV-го курсу

ПОЧАІ АКОШ ЙОЖЕФОВИЧ

Освітня програма 242 Туризм

Науковий керівник: **ШАШ ЕНИКИ ЛЮДВИКІВНА**

PhD, доцент

Рецензент: **ТАРПАІ ЙОСИП ЙОСИПОВИЧ**

PhD, доцент

Берегове
2023

Зміст

Вступ	6
Розділ 1. Лікувально-оздоровчий туризм	7
1.1. Актуальність лікувально-оздоровчого туризму	7
1.2. Історія лікувально-оздоровчого туризму.....	7
1.3. Поняття лікувально-оздоровчого туризму	9
1.4. Напрямки лікувально-оздоровчого туризму	10
1.4.1. Медичний туризм	10
1.4.2. Wellness туризм	11
1.5. Особливості лікувально-оздоровчого туризму.....	12
1.6. Напрямки розвитку лікувально-оздоровчого туризму	13
Розділ 2. Лікувально-оздоровчий туризм Закарпаття	14
2.1. Природно-географічні особливості Закарпаття.....	14
2.2. Лікувально-оздоровчий туризм, як туристичний продукт Закарпаття.....	15
2.2.1. Історія лікувально-оздоровчого туризму Закарпаття	16
2.2.2. Сучасний лікувально-оздоровчий туризм Закарпаття.....	17
2.2.3. Лікувально-оздоровчі зони Закарпаття.....	18
Розділ 3. Методи дослідження	23
Розділ 4. Результати дослідження	25
4.1. Загальні дані респондентів опитування.....	25
4.2. Відгуки респондентів опитування про здоров'я та лікувально-оздоровчі заклади.....	27
4.3. Рівень знань про лікувально-оздоровчі заклади Закарпаття.....	37
4.4. Вивчення поінформованості лікувально-оздоровчого туризму Закарпаття за зображеннями, за питаннями, картою	41
Висновки	51
Список використаної літератури	55
Додаток	57
Список ілюстрацій	61
Список таблиць	63
Резюме	64
Подяка	66
Декларація	67

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Földtudományi és Turizmus Tanszék

**Kárpátalja egészségturizmusának ismertség vizsgálata a II. Rákóczi Ferenc
Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatói körében**

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: POCSAI ÁKOS

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: 242 Turizmus

Témavezető: DR. SASS ENIKŐ

PhD, docens

Recenzens: DR. TARPAI JÓZSEF

PhD, docens

Tartalomjegyzék

Bevezetés	6
1. Fejezet: Egészségturizmus	7
1.1. Az egészségturizmus aktualitása	7
1.2. Egészségturizmus előzményei	7
1.3. Egészségturizmus fogalma	9
1.4. Egészségturizmus területei	10
1.4.1. Gyógyturizmus	10
1.4.2. Wellness-turizmus	11
1.5. Az egészségturizmus turizmuson belüli sajátosságai	12
1.6. Az egészségturizmus fejlődési irányai	13
2. Fejezet: Kárpátalja egészségturizmusa	14
2.1. Kárpátalja természetföldrajzi sajátosságai	14
2.2. Egészségturizmus, mint turisztikai termék Kárpátalján	15
2.2.1. Kárpátalja egészségturizmusának rövid története	16
2.2.2. Kárpátalja egészségturizmusa napjainkban	17
2.2.3. Kárpátalja gyógy- és rekreációs övezetei	18
3. Fejezet: A kutatás módszertana	23
4. Fejezet: A kutatás eredményei	25
4.1. A kutatás kitöltőinek általános adatai	25
4.2. Az egészséggel és egészségturisztikai létesítményekkel kapcsolatos vélemények	27
4.3. Kárpátalja egészségturisztikai létesítményeinek ismerete	37
4.4. Kárpátalja egészségturizmusának ismertség vizsgálata képek, kérdések, illetve térkép alapján	41
Következtetések	51
Összegzés	53
Felhasznált irodalom	55
Mellékletek	57
Ábrák jegyzéke	61
Táblázatok jegyzéke	63
Ukrán nyelvű rezümé	65
Köszönetnyilvánítás	66
Nyilatkozat	67

Bevezetés

A szakdolgozatom témája *Kárpátalja egészségturizmusának ismertség vizsgálata a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatói körében*. Az egészségturizmus egy nagyon érdekes és egyben nagyon összetett ágazata a turizmusnak. Ez az ágazat napjainkban napról-napra változik, fejlődik és szolgáltatásai bővülnek. Az egészségturizmust a szakirodalom szerint két részre oszthatjuk a gyógyturizmusra és a rekreációs (wellness) turizmusra.

Az egészségtudatos életmód és magatartás rendkívül fontos nem csak a felnőttek körében, hanem a fiatalok számára is, így az egészségturisztikai szolgáltatásokat igénybe vevők célközönsége is egyre szélesedik. Összességében kijelenthető, hogy az egészségtudatos szemléletmód növekedésének és felértékelődésének köszönhetően az egész világon megfigyelhető az egészségturizmus robbanásszerű fejlődése, továbbá elmondható, hogy napjainkban az egészségturizmus az aktív szabadidő eltöltésében fontos helyet foglal el.

Ukrajnában az egészségturizmus egyik központja Kárpátalja, a gyógy- és ásványvíz forrásainak köszönhetően naponta látogatnak el turisták megyénkbe, hogy igénybe vegyék az itt működő szolgáltatásokat. Kárpátalján az egészségturizmus alapjait még a szovjet érában alakították ki, ami a rendszerváltás után éveken keresztül hanyatlott, de az utóbbi időben fejlődésnek indult.

Kutatásom célja, hogy bemutassam, hogy a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (továbbiakban II. RFKMF) hallgatói, milyen ismeretekkel rendelkeznek megyénk egészségturizmusáról. Továbbá feladatomnak tekintem, hogy felmérjem a diákok egészségtudatosságához való viszonyulásukat, valamint azokat a tényezőket, amelyek befolyásolják a döntéseiket az egészségturisztikai utazásokat illetően. Ezen kívül tervezett célkitűzésem közé tartozik még felmérni milyen tényezőket, szempontokat preferálnak a diákok, illetve hogy mennyire fontos és milyen szerepet tölt be Kárpátalja egészségturizmusa a diákok körében.

A munkám során kérdőíves módszer segítségével mértem fel a főiskolán különböző szakon tanuló diákok válaszait. A megszerzett adatok révén pedig pontos és valós képet igyekeztem kialakítani a hallgatók szokásairól, preferenciáiról, ismereteiről. Az adatokat statisztikai módszerekkel dolgoztam fel. Az adatok feldolgozása segített a kutatásom eredményeit kiértékelni, következtetéseket levonni, és érdekességeket felfedezni a különböző szakos diákok között. A munka jobb átláthatósága céljából grafikonokat, diagrammokat készítettem.

1. Fejezet

Egészségturizmus

1.1. Az egészségturizmus aktualitása

Az ideális emberi élet központi része mindig is az egészség, a testi szépség és a lelki frissesség egymással összefüggő egysége volt. Régóta felismerték, hogy a jól megtervezett életmód segíthet mindezek elérésében, megőrzésében és helyreállításában (Fóris – Bérczes 2006).

Korunk gyors technológiai fejlődése és urbanizációja sok ember életének megváltozásához vezetett. A mozgásszegény, stresszes élet terjedése negatívan befolyásolja az ember természetes életterét, és ezek a tényezők jelentősen rontják egészségi állapotát. A gyógyszergyártás nem véletlenül vált sikeres ágazattá a huszadik század második felében. Csak az ezredforduló végén, a testmozgás, a pihenés, a lelki megújulás, a lelki regeneráció és a gyógyulás hagyományos és feltörekvő ágai után kezdett újra találkozni és összefonódni a testi-lelki egészség és életmód egységes eszméje. A 21. században ezt az értéket a siker fogalmával is összekapcsolják: ha fittek, jól ápoltak, egészségesek tudunk maradni, sikeresek lehetünk a munkában és a magánéletünkben is (Hustiné Béres 2011).

Az emberek már régről ismerik az egészséggel kapcsolatos utazásokat, de eleinte a betegek leginkább lakóhelyükhöz közel keresték a gyógyulási lehetőségeket. A technikai haladásnak köszönhetően nagymértékben megváltozott az emberek mozgástere, utazási szokásai. Mindez lehetővé tette, hogy az ember időről időre elhagyja mindennapi környezetét, s másutt találja meg azt, ami a számára a legfontosabb. Az embernek furcsa módon turistává kellett válnia ahhoz, hogy betegségeiből kigyógyulhasson, majd felfrissülve, feltöltődve, egészségesen térhessen haza.

Ezzel egyidőben a gazdasági szektor egyre inkább ráébredt az egészségcélú turizmusban rejlő óriási gazdasági lehetőségekre. Észrevehetővé vált, hogy az emberek egyre többet hajlandóak fordítani arra, hogy szabadságukat, szabadidejüket egészséges körülmények között, aktívan vagy pihenéssel töltsék. Sok ember gazdasági okból választ az egészségturizmusban más országokat célpontul, mivel hazájában túl drága a gyógykezelés. (Győri et al. 2013)

1.2. Egészségturizmus előzményei

A mai egészségturisztikai létesítmények látogatói sokan egyáltalán nincsenek tisztában az általuk kapott kezelés kulturális gyökereivel. A legtöbb ember nem tudja azt, hogy:

- Az Indiai ajurvédikus technikák gyökerei i.e. 5000-re nyúlik vissza.

- A gyógyvizek hatásainak említése legkorábban hozzávetőleg i. e. 1700-ból származik, ugyanis Hippokratész a gyógyítás prófétája szerint: „végére is még mindig a víz a legjobb”.
- A fürdőkultúra legrégebbi leleteit az Indus menti völgyekben találták, ahol vízcsatornák, fürdők és úszómedencék voltak.
- Érdeemes megemlíteni, hogy a perzsák már Kr.e. 600-300-ban használtak gőz- és iszapfürdőket, a zsidók pedig már Kr.e. 200-ban bevezették a Holt-tengerben való fürdéssel a rituális megtisztulás egyik formáját.
- A Római Birodalom hatalmas fürdőkultúrája hihetetlen örökséget hagyott ránk, például tudjuk, hogy a „therme” szó akkoriban szabadidős létesítményeket jelentett, míg a „balnea” szó a főként terápiás céllal használt egyszerű fürdőket jelölte.
- A Török Birodalomnak is jelentős hagyatéka van a fürdőkultúrában, a törökfürdők i. sz. 800 körül épültek.
- Az első szaunák, i. sz. 1000-ban jelentek meg Finnországban.
- A XIV. században Olaszországban Bormie fürdőiben jelent meg először a zuhany, és Közép-Európában ez időben fedezték fel a meleg vizes forrásokat.
- A reneszánsz korában Európában fejlődésnek indult a balneoterápia, azaz a minősített gyógyvizekkel végzett fürdőkezelések.
- Az ókori Egyiptomban i.e. 3000-ben a nők már a maihoz hasonló kozmetikai szereket használtak.
- Thaiföldön i.e. 100-ban már ismerték és alkalmazták a masszázst, a modern masszázstechnikák elsősorban Svédországban indultak fejlődésnek.
- A XX. században már új irányok, profilok, ágak jelentek meg. A gyógyhelyek átalakultak a technológia fejlődés és az orvostudomány fejlődésének köszönhetően, ezeken a gyógyhelyeken egészségügyi és wellness szolgáltatásokat is igénybe vehetünk (Hustiné Béres 2011).
- A XX. század második felében rohamosan fejlődik a betegek, illetve az egészségüket megőrizni vágyók mozgásteret. A turisztikai szakemberek kutatásaik alapján a XXI. században az egészségturisztikai ágazat az egyik legdinamikusabb fejlődést mutatja a turizmus rendszerén belül. A gyors növekedés egyik legfőbb oka a fejlett országok demográfiai helyzete, pontosabban az, hogy a gyógyüdülés, kezelések lehetőségeit leginkább az ötven év felettek használják ki/veszik igénybe. Az előregedő társadalom számára nagyon fontos a minőségi gyógykezelés és rehabilitáció feltételeinek

kialakítása. A mai társadalomra általánosságban jellemző, hogy egészségtudatosan él, megelőzi a betegségeket és ezzel egyre jobban bővülnek az egészségturisztikai célcsoportok (Lőrinc – Michalkó 2011). Ennek is köszönhetően, a fiatalabb korosztályok érdeklődése egészségturizmus új formái iránt szemmel láthatóan növekedik.

1.3. Egészségturizmus fogalma

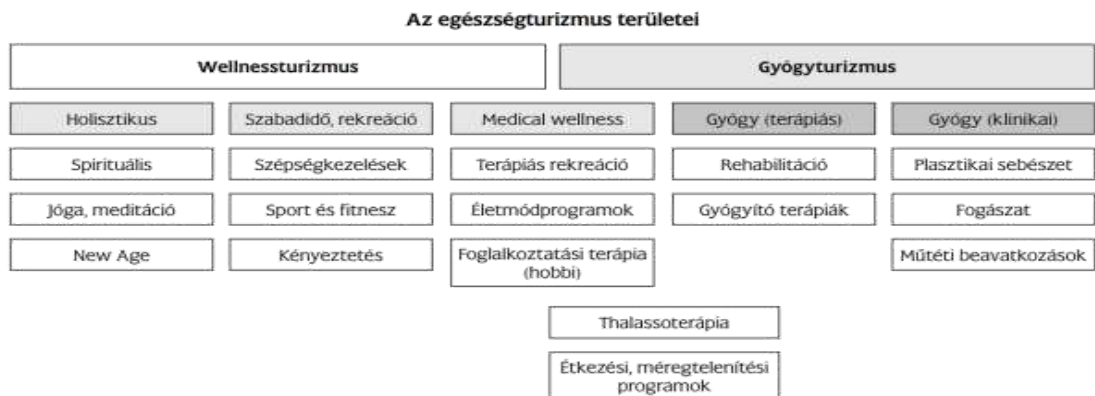
Az egészségturizmus egy fejlődésben lévő ágazat, számos folyóirat és szakkönyv foglalkozik vele. Talán ennek is köszönhető, hogy az egészségturizmus fogalmának meghatározásával kapcsolatban nincs tökéletes egyetértés a szakirodalomban. Ez azzal indokolható, hogy az egészségturizmus megítélését tekintve különböző kultúrkörökben – de akár az egyes országok szintjén is – különböző területekre helyeződik a hangsúly (Sziva 2010).

Napjainkban, abban a kérdésben egyetértés alakult ki, hogy az egészségturizmus egy olyan turisztikai ágazat, ahol az utazás elsődleges célja az egyén egészségügyi állapotának megőrzése és javítása.

Jelentős szerepet kap az egészségturizmusban a jó egészség fenntartása, a testi-lelki kondicionálás (rekreáció) a betegségek megelőzése (prevenció), a gyógyítás (terápia) és az utókezelés (rehabilitáció). A turisztikai szervezetek Nemzetközi Uniója (IUTO) 1973-as megállapítása szerint az egészségturizmus nem más, mint a természeti gyógytényezők, de különösen a gyógyvizeket és az éghajlatot hasznosító egészségügyi létesítmények igénybevétele. Azokat a helyeket, ahol az egészségturizmus lebonyolódik és gazdasági aktivitást generál egészségturisztikai fogadóhelyeknek (desztinációknak) nevezzük (Győri et al. 2013).

Az egészségturizmus általános értelemben kétféle szolgáltatás, a turisztikai és az egészségügyi szolgáltatások egyidejű igénybevétele. Funkcionális megközelítésben olyan egészségre irányuló magatartás, mely céljait a turizmus eszköztárán keresztül tudja megvalósítani. Annak függvényében, hogy a turisztikai utazás motivációja a betegség megelőzése, vagy a betegségből történő kigyógyulás, az egészségturizmusnak két fő kínálati alrendszere különíthető el: a wellness-turizmus és a gyógyturizmus (1. ábra) (Győri et al. 2013).

1. ábra: Az egészségturizmus területei

Forrás: Győri 2013

1.4. Egészségturizmus területei

1.4.1. Gyógyturizmus

Az Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet (2009) megfogalmazása szerint „a gyógyturizmus az egészségügyi szolgáltatásokon (beleértve az orvosi és gondozási szolgáltatásokat is) alapuló egészségturizmus, amelynek célja az egészség sajátos javítása (kezelés, betegségek csökkentése és kezelése, állapotstabilizálás, elvesztett képességek helyreállítása/pótlása)”. A gyógyturizmus célja az egészségügyi állapot javítása valamint stabilizálása.

A gyógyturizmusnak két fő irányágát ismerjük, az egyik az úgynevezett terápiás/rehabilitációs, a másik pedig a sebészeti/klinikai vagy orvosi tevékenységen alapuló gyógyturizmus.

Számos irányágazattal rendelkezik a gyógyturizmus, a kettő legmeghatározóbb irányágazata közé sorolhatjuk elsősorban a terápiás és rehabilitációs ágazatot, valamint a klinikai/sebészeti és orvosi tevékenységeken alapuló ágazatot. A gyógyturizmus területén használt fogalmak között is jelentős eltérések és változások tapasztalhatók világszerte. Számos országban gyógyturizmusnak (medical wellness) nevezik a klinikai/sebészeti turizmust, míg a terápiás kezeléseket, amelyek gyógytényezőkön alapulnak a spa turizmus egyik irányzatának tekintik (Laczkó – Bánhidi 2015).

A gyógyturizmus irányágazatainál a betegek az utazás során igénybe vesznek egészségügyi-és turisztikai szolgáltatásokat is.

A gyógyturizmus vonzereje a természetes gyógytényezőkre alapszik, és az olyan gyógyászati helyeket sorolhatjuk ide, ahol a vendégek vagy esetleg a betegek, elsősorban

gyógyulás, kikapcsolódás és felfrissülés céljából választják. Ebből adódóan ide sorolhatjuk a gyógyfürdőket, a gyógyüdülőket, azaz a szanatóriumokat, a gyógyszállókat, vagy akár a klímagyógyintézeteket. Ezekben az egészségturisztikai létesítményekben pedig jellemzően természetes gyógytényezők segítségével érnek el gyógyító, illetve rehabilitációs tevékenységeket. A természetes gyógytényezők közé sorolhatjuk például a gyógyvizeket, az ásványvizeket, a tengervizet, a gyógyiszapot valamint a gyógyító gázokat, vagy akár a barlangi mikroklímát is.

A gyógyturizmus legfontosabb terápiás szolgáltatásai közé soroljuk a következőket:

- Gyógyvizek alkalmazása
- Ivókúra
- Iszapkezelés
- Hidroterápia
- Súlyfürdő-tornamedence
- Klímaterápia
- Fizioterápia
- Kneipp-taposómedence (Sebák 2018).

1.4.2. Wellness-turizmus

A mai modern társadalomban az elmúlt évtizedekben egyre elterjedtebbé vált az egészség és szépség imádata, piaci értékévé vált az egészség, a szépség és a fiatalság. A rekreációs (wellness) turizmus fő célja az ember testi-lelki megújulása, újra töltöztetése, ide tartozik a wellness, aktív fitness és a medical wellness.

Napjaikban az élet számos részében jelen van a wellness, ennek köszönhetően a társadalomban egyre nagyobb körökben válik ismertté és elfogadottá mind a kifejezés, mind a mögötte lévő koncepció, és a hozzá tartozó szolgáltatások és termékek. A wellness piac eddig rendkívül gyors fejlődést mutatott és várhatóan a jövőben is erőteljes bővüléssel folytatódik, ez a terület nagyon összetetté és sokrétűvé vált. Ennek következtében megjelent a szépségápolás, divat, sport és rekreáció, marketing vagy akár a megelőzés, alternatív gyógyászat és turizmus területén is. (Laczkó – Bánhidi 2015).

A wellness-turizmus gyógyturizmussal szembeni nagy előnye az, hogy nincs gyógytényezőkhöz kötve, és bárhol ki lehet alakítani egy megfelelően működő wellness szálló keretében (Vámosiné Rovó 2013).

A wellness létesítményekhez sorolhatjuk a különböző élményfürdőket, amelyek rengeteg szolgáltatással rendelkeznek, a spa központokat is ide sorolhatjuk, valamint a szállodákat és az üdülőközpontokat, amelyek kifejezetten erre a célra lettek kialakítva. A wellness turizmusban számtalan szolgáltatás megtalálható legnépszerűbbek közé sorolhatjuk a masszázst és a különböző testkezeléseket, a szaunát, amelynek több fajtája is létezik, a fitness és sportprogramokat, valamint a szépségápolást.

A wellness-hez nagyon szorosan kapcsolódik a „Spa” fogalma, amely olyan létesítményeket foglal magában, amelyek szolgáltatásaival nyugtatják, feléleltetik, egészségesebbé és kiegyensúlyozottabbá teszik a vendégeket. A Spa fogalma még ma sincs pontosan, egységesen meghatározva, mivel eltérő elképzelések és feltevések vannak a világ különböző területein, míg például Észak-Európában a melegvizes élményfürdőt jelenti, addig az USA-ban olyan szolgáltatásokhoz kötik, amelyek fizikai és mentális felfrissülést nyújtanak, termásvíz nélkül is (Laczkó 2009).

1.5. Az egészségturizmus turizmuson belüli sajátosságai

Az emberek számára az egyik legalapvetőbb szükséglet a biztonság. Ez azonban nemcsak fizikai, hanem biológiai biztonságot is jelent, amely azonnal megsérül, ha az egyének egészségügyi problémái vannak. Az emberek hajlandók sokat áldozni a gyógytényezők felkeresésére, ha az adott gyógymód, gyógytényező vagy személy előtudja segíteni az egészségügyi problémájuk megoldását (Fekete Sándorné – Turcsányi 2009). A gyógyturizmus motivációs alapjai tehát igen szilárdak és majdnem mindenki potenciális fogyasztó lehet. Ezt az elméletben óriási létszámú piacot leszűkíti azonban a specializált egészségügyi szolgáltatások magas ára, illetve a természetes gyógymódok ismeretének hiánya vagy elutasítása. Az egészségügyi szolgáltatásokra szinte minden országban külön biztosítás létezik, így is megosztva a kezelések költségének kockázatait. A viszonylag széles, stabil, biztos „fizetőképes” kereslet mellett további piaci vonzerőt jelent a hosszú tartózkodási idő a gyógyturizmusban. A kúraalapú szolgáltatások miatt a vendégek tartózkodási ideje jellemzően hosszabb, mint más termékek esetén, jellemzően magasabb a költség aránya a specializált szolgáltatások és eszközök, valamint az egészségturizmus magas élőkommunikációs-igénye miatt (különösen igaz ez a wellness-turizmusra). A jelentős forrásszükséglet az infrastruktúra specializáltsága és a turizmus átlagánál képzetesebb szakszemélyzet miatt, az egészségügyi szolgáltatók esetén mind az állandó, mind a változó költségek magasak (Fekete Sándorné – Turcsányi 2009).

1.6. Az egészségturizmus fejlődési irányai

Az egészségturizmus az utóbbi három évtizedben kezdett tömegjelenséggé alakulni, mi több globális jelenséggé válni. A fejlett országok lakosai egyre egészségtudatosabb életvitelt igyekeznek élni, egyre több időt és pénzt fordítanak fizikai, mentális és érzelmi egészségük, jólétük megőrzésére. Ez lehetővé teszi, hogy a jövedelemképes aktív korosztály biztosítani tudja az egészségre szabadon felhasználható jövedelemrészt.

A keresleti igényeket fejleszti továbbá az életszemlélet alapvető megváltozása: az anyagi javak megszerzésére irányuló cselekvések erősödése a családalapítási hajlandósággal szemben, a vállalatok és a vállalkozások gondolkodásában szintén fontos szerepet tölt be a humán erőforrás egészsége, értékteremtő képességének fenntartása, a helyettesítés, pótlás okozta többletköltségek elkerülése (Győri et al. 2013).

Ehhez hozzá tartozik még a fejlett országok népességének előregedési folyamata. Az időskorú társadalom megtakarításokkal rendelkezik, továbbá szabadabban gazdálkodhat a szabadidejével, illetve betegségeik orvoslásában egyre inkább a természetes gyógytényezőket kívánják használni. Ennek köszönhetően még mindig növekvő tendenciát mutat a klasszikus egészségturisták száma, akik a hagyományos gyógyászati szolgáltatások mellett egyre több kiegészítő szolgáltatást és programot is keresnek. Egyidejűleg egyre fiatalabb korosztály jelenik meg az egészségpiacon, legfőképpen a wellnessnek köszönhetően. A család- és a gyermekbarát szolgáltatásokat igénylők kereslete nem csak a fürdők, hanem a szállás- és vendéglátóhelyek kapcsolatában is markánsan megjelenik. Az egészségturizmus növekedési üteme felülmúlja a klasszikus turisztikai kereslet emelkedését, amiben az igazi húzóerőnek a wellness tekinthető.

A modernkori egészségturizmus legfőbb iránya az egészség szempontjainak felértékelődése mellett a dizájn fokozódó jelentősége, valamint a komplexitás növekedése. A komplexitás azt jelenti, hogy számos, egymáshoz kapcsolódó tényezőt használnak a cél, valamint az egészségesebb élet eléréséhez. Új tendenciának mondható, hogy a kezelésektől már nem csak különlegességeket, kellemes élményeket, hanem valós és hosszú távú hatást várnak az emberek, ami az orvosilag ajánlott kezelések és kúrák jelentőségét növeli.

Az egészségturizmus keresleti irányainak vizsgálói megegyeznek abban, hogy a hagyományos gyógyítás egyre inkább háttérbe szorul és egy átfogó wellness élményre fókuszálnak, ez nem azt jelenti, hogy a gyógyító terápiákra, kúrákra nincs szükség, hanem egyszerűen a gyógyturizmus különféle válfajai is felértékelődnek.

A kínálati irányoknak köszönhetően, egyre népszerűbb az egészségturisztikai termékek kombinálása valamilyen más turisztikai termékkel, a turisták lehetőség szerint a legrövidebb idő alatt a lehető legtöbb pozitív élményt szeretnék átélni.

Elmondható, az előbb felsorolt tényekből, hogy az egészségturizmus világszerte ugrásszerűen növekedik és fejlődik (Győri et al. 2013).

2. Fejezet

Kárpátalja egészségturizmusa

2.1. Kárpátalja természetföldrajzi sajátosságai

Kárpátalja Ukrajna egyik legszebb területe, az ország nyugati részén helyezkedik el. Ukrajna 24 megyéjéből Kárpátalja rendelkezik a legkisebb területtel, területe mindössze 12752 km², ami Ukrajna összterületének kis részét, 2,1%-át foglalja el.

Kárpátalja földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően kedvező sajátosságokkal is rendelkezik, amelyek közül ki kell emelni, hogy a megye négy országgal határos: északon Lengyelországgal (a határszakasz hossza 33 km), nyugaton Szlovákiával (98 km), délnyugaton Magyarországgal (135 km), délen Romániával (190 km). Ezért is nevezik Kárpátalját Ukrajna nyugati kapujának. A megyénk a Kárpátok gerincén túl északkelet fele 85 km-es szakaszon Lviv megyével és 180 km-es szakaszon az Ivano-Frankivszki megyével határos. Kárpátalján sok hágó található, amelyeken keresztül fontos vasúti és közútvonalak haladnak át, a legismertebbek: az Uzsoki (889m), a Latorcai (750m), a Vereckei (839m), a Toronyai (931m) és a Tatár (Jablunicei, 921m) (Molnár 2009).

Kárpátalja fekvése nagyon előnyös, fő pozitívumai közé soroljuk, hogy Európa közepén helyezkedik el, továbbá mint az előbbieken leírtam négy országgal határos, amelyek Ukrajnánál jóval fejlettebbek és EU-s tagállamok. Ezen kívül Kárpátalja területén fontos közutak, csővezetékek, vasutak és villamosvezetékek húzódnak, amelyek Ukrajnát a közép-európai országokkal kötik össze. Kárpátalja fekvésének azonban vannak negatív vonásai is, amelyeket szintén meg kell említenünk. Az egyik, hogy Ukrajnán belül Kárpátalja perifériális helyzetet foglal el, vagyis a fővárostól több mint 800 km-re van, továbbá távol helyezkedik a tengerpartoktól, valamint az ukrajnai iparvidékektől (Molnár 2014).

2020-tól Kárpátalja közigazgatásilag 6 járásra oszlik (<http://zakarpatoblarch.gov.ua> 2023).

Kárpátalja területe gazdag ásványi kincsekben, megyénk területét négy részre oszthatjuk földszerkezeti és geológia szempontból, Flis-Kárpátok, Vihorlát-Gutini-gerinc, Máramarosi-masszívum valamint Kárpátaljai-alföld. Ezek a részek nagyban különböznek egymástól mind domborzatilag, mind kőzet- és ásványtanilag is. Mindegyik részre elmondható, hogy sajátos természeti ásványi kincsekkel rendelkezik (Izsák 2009).

A megyénk ásványvízkészletek terén is gazdag. Kárpátalján jelenleg több mint 360 ismert forrás van, és ezek közül 39, az országos jelentőségűek közé sorolható. Az ásványvizek összetételük szerint lehetnek karbonátosok, vas-, bróm-, jód arzén-, radontartalmúak, valamint

szulfidosak. Kárpátalján az előnyös földrajzi fekvésű források mellett korszerű palackozó gyárakat létesítettek, amelyeknek a termékeit már az ország különböző részeire szállították.

Napjainkban a legismertebb ásványvíz-palackozó üzemek Sajánban, Szolyván, Visken, Polenán találhatóak, a kész termékeket Ukrajna szerte értékesítik, valamint külföldre is exportálják őket. Több kiépített ásványvízes kút található a Kárpátokban, leginkább a főutak mentén, amelyek az átutazó turisták kedvelt pihenőhelye lett. Kárpátalja turizmusának van egy ásványvizekre épülő turisztikai útvonala is, amelynek az elnevezése „Kárpátalja ásványvizei”. Úgyszintén vonzza a turistákat vidékünkre, az Ukrajnában egyedülálló Polenán megrendezésre kerülő „Életerő a Kárpátok forrásaiban” ásványvízfesztivál (Tarpai 2022).

Kárpátalján a legtöbb ásványvíz karbonátos, amelynek a forrásai a Szolyvai járásban találhatóak, például Polenán, Galamboson, Hársfalván, Dombostelegen, karbonátos nátrium tartalmú és lúgos ásványvizek forrásai találhatóak: Drugetházán, Vízközön, Talaborfalván, Sóslakon, Csontoson.

A legismertebb szulfidos ásványvíz források Kékesfüreden, valamint Gányán találhatóak. A legismertebb vastartalommal rendelkező forrás Kelecsényben található, arzén tartalmú Tiszaborkúton, jód és bróm tartalmú Aknaszlatinán, valamint radon tartalmú Kaszómezőn. Továbbá nagyon fontos megemlíteni azt is, hogy gyógyüdülőket és szanatóriumokat építettek a karbonátos és a szulfidos gyógyforrások mellett.

A múltban lezajlott vulkanikus tevékenységeknek köszönhetően Kárpátalja leginkább síkvidéki részein termálvízforrások is kialakultak, amelyeket a későbbiekben feltártak, ezeknek a forrásoknak a vízhőmérséklete meghaladja a 30–40 °C fokot is. A termálvízforrások mellett gyógyüdülőket, valamint uszodákat építettek. Kárpátalján a Beregszászi járásban találhatóak a legismertebb lelőhelyek Beregszász, Mezőkaszony, Gut, Nagybégány területén, a Huszti járásban Veléte és Saján, a Munkácsi járásban Beregkisalmáson, a Nagyszőlősi járásban Nagyszőlősön és Nagypaládon, valamint Ungváron is (Izsák 2009).

2.2. Egészségturizmus, mint turisztikai termék Kárpátalján

Hazánkban nagyon sok szép, érdekes hely található, mindenki megtalálhatja a számára megfelelő turisztikai vonzerőt, Ukrajnában az egyik ilyen területe Kárpátalja. Ez a vidék híres egyedülálló természetéről és rendkívül tiszta levegőjéről. Területünkön található számos egyedi csak Kárpátaljára jellemző gyógyforrás, továbbá elmondhatjuk, hogy itt található Ukrajna legmagasabb hegye a Hovelra és még nagyon sok más természet alkotta vonzerő, amelyek szintén turisztikai potenciállal rendelkeznek. E mellett meg kell említenünk az ember alkotta vonzerőket is, amelyekben szintén bővelkedik területünk. Kárpátalja egészségügyi

üdülőtérülteként is híres, a kárpátaljai szanatóriumokat legszínvonalasabbak közé sorolják országunkban, szomszédos országok turistái is előszeretettel látogatják meg őket. Kárpátalja köszönhetően kedvező természeti adottságainak, télen is a turisták közkedvelt célpontja, ugyanis számos sítelep található, amelyeket több százezer turista látogat meg évente az ország különböző részéről. (sanatorii-zakarpattia.com 2023). Ebből adódóan kijelenthető, hogy Kárpátalja gazdag turisztikai potenciállal rendelkezik, a turizmus számos ágazatai megtalálhatóak vidékünkön, mint például az aktív turizmus különböző fajtái (gyalogos, sí, vízi, lovas turizmus), falusi turizmus, kiránduló turizmus (Tarpai 2009).

Kárpátaljáról elmondható, hogy a turizmus jelentős szerepet játszik a megye fejlődésében, az itt megtalálható turisztikai termékek közül, azonban volumenét tekintve ki kell emelni az egészségturizmust.

2.2.1. Kárpátalja egészségturizmusának rövid története

A XIX. század végétől kezdve magyar geológusok tanulmányozták Kárpátalja gyógyforrásait. A gyógyforrások földtani helyzetét Posevitz Tivadar, Schafarzik Ferenc és Vendl Aladár kutatták, a források vizeit pedig Molnár János, Than Károly elemezték.

Kárpátalján is megtalálhatóak a vulkanikus-folyamatokkal kapcsolatos gyógyvizek (Szobránc, Derenóka, Kékesfüred, Szolyva, Rónafüred, Uzsok, Hársfalva, Polena, Zányka, Gyertyánliget), továbbá az üledékes kőzetekhez kötött gyógyforrások (Aknaszlatina, Husztsófalva) és a két féle eredet közötti átmenetet jelző gyógyvizek (Szobránc, Visk) (2. ábra) (Bártfai – Sass 2015).

Kárpátalja turizmusának egyik vezető turisztikai terméke az egészségturizmus, amelynek kialakulása már a szovjet időszakban kezdődött. Kárpátalján nagyszabású geológiai kutatásokat végeztek a II. világháborút követően, melynek célja az volt, hogy ipari nyersanyagokat keressenek. Ennek is köszönhető, hogy a már régebről ismert források mellett számos új ásvány- és termálvízlelőhelyet fedeztek fel. Ezt követően megépültek a szakszervezeti támogatással működő szanatóriumok, gyógyüdülők. Ezeket a létesítményeket sok gyógyulni és pihenni vágyó ember befogadására alakították ki.

2. ábra Kárpátalja gyógyfürdői és gyógyforrásai

Forrás: Bártfai – Sass 2015

Folyamatos leépülés jellemezte Kárpátalja egészségturizmusát a rendszerváltás követő években. Ennek az okai közé sorolhatjuk a belső kereslet megszűnését, a magas árakat, az alacsony színvonalat. Ezek a tényezők vezethettek a létesítmények versenyképtelenné válásához (Berghauer 2012).

2.2.2. Kárpátalja egészségturizmusa napjainkban

Kárpátalja egészségturizmusa az utóbbi évek gazdasági fejlődésének köszönhetően pozitív eredményeket hozott, és az egészségturisztikai létesítmények ismét a gyógyulni és pihenni vágyó emberek figyelmébe kerültek. Napjainkra elmondható, hogy az egészségturizmus az idegenforgalom legjelentősebb húzóágazatává vált és a turisztikai fejlesztések nagyobb része is erre irányul.

Az évek során fontos változások történtek az egészségturisztikai létesítmények tulajdonviszonyait illetően, ugyanis a 2001 és 2004 közötti években privatizálták a létesítményeket. Míg 2000-ben a Kárpátalján lévő 65 egészségturisztikai létesítményből mindössze kettő volt magánkézben, 50 pedig kollektív és 13 állami tulajdonban volt. Ezzel szemben a 2004-es évre ezek a számok a nyilvántartott 68 létesítményből 52 magánkézbe került és összesen csak 11 maradt állami és 5 pedig közösségi tulajdonban. A nagyobb forgalmú szanatóriumok szintén magánkézbe kerültek. Sajátos módon Kárpátalján az egészségturisztikai létesítmények közül egy sincs jelenleg külföldi tulajdonban.

Kárpátalján 2010-ben a gyógyüdülési intézményekben a vendégek összesen 1,03 millió vendégéjszakát töltöttek el, ez a magas szám is azt mutatja, hogy a megyében az egészségturizmus vezető turisztikai termék (Berghauer 2012).

Napjainkban az egészségturizmus jelentős változásokon megy keresztül, a hagyományos szanatóriumok már nem csak az idősebb korosztály, valamint a gyógyulni vágyó emberek színhelye, hanem többfunkciós wellness központtá alakultak át, ezáltal több korosztályt is megcélznak és vonzóbbá válnak számukra. A vendégek számára színvonalasabb és minőségesebb feltételeket kellett előállítani. Az egészségturisztikai létesítmények ma már leginkább a fizetőképes vendégekre orientálódnak (Габчак 2015).

Kárpátalján is fokozatosan kezdenek megjelenni a korszerűbb, külföldi mintára, de mégis Kárpátaljai sajátosságokkal rendelkező spa- és wellness kínálatok (Sass 2019).

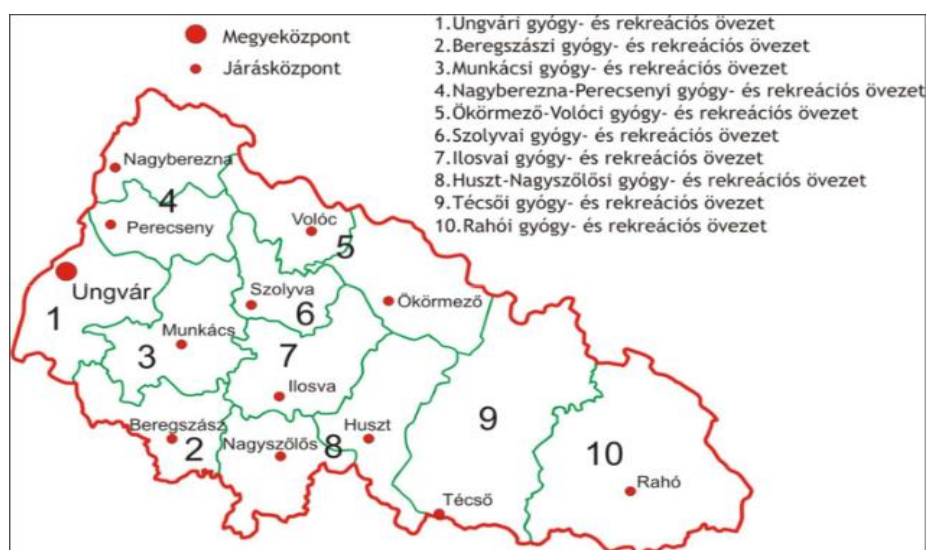
Ezekben a létesítményekben a vendégek különböző kémiai összetételű és gyógyászati tulajdonsággal rendelkező ásvány és termálvízzel várják a vendégeket. Ilyen feltételekkel várják a vendégeket a „Polyana”, „Sonyachna Zakarpattya”, „Kryshtaleve Dzherelo”, „Kvitka Polonyny”, „Verkhovyna”, „Hirska Tysa”, „Sinyak”, „Shayan”, „Derenivska Kupil” szanatóriumokban, továbbá ásványi anyagokban gazdag termálvízzel rendelkező „Zakarpattya” sportkomplexumban, a Kaszonyi és a Pacsirta termálkomplexumokban. Az egészségturizmus fejlődése sok problémába ütközik Kárpátalján, nevezetesen nincs megfelelő infrastruktúra kiépítve, a periférikus helyzet, a nem megfelelő „branding” azaz nincsenek megfelelően kiépítve azok a folyamatok, amelyek során az adott hely ismertebbé válik az emberek köztudatában, de mindezen problémák ellenére az egészségturizmus lassan, de képes fejlődni (Габчак – Дубіс 2016).

2.2.3. Kárpátalja gyógy- és rekreációs övezetei

Kárpátalja területét 10 rekreációs övezetre osztják (3. ábra). Ezeknek az övezetnek a kialakítási tervét a Rehabilitációs Tudományos Egyesület javaslatai alapján dolgoztak ki, amelyekben nagy figyelmet fordítottak számos tényezőkre, mint a természeti adottságok, rekreációs erőforrások, vagy akár a meglévő egészségügyi rehabilitációs és gyógyüdülési célú létesítmények minél hatékonyabb kihasználására.

Kárpátalján a legjelentősebb gyógyüdülők a Szolyvai és a Munkácsi gyógy- és rekreációs övezetben találhatóak (Berghauer 2012).

3. ábra: Kárpátalja gyógy- és rekreációs övezetei

Forrás: Berghauer 2012

Ungvári gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet Ungvár és az Ungvári járás (2020-ig jellemző közigazgatási beosztás szerint) területére terjed ki. A területen előforduló enyhén ásványos, szilíciumot tartalmazó ásványvíz, fő forrásai Ungváron és Derenivskai lelőhelyen találhatóak. Az első információkat már 1631-ben fejegyezték a vizek gyógyító tulajdonságairól. A XIX. században Ungváron működött a „Kvasna Voda” fürdő, melynek vizei szén-dioxid tartalmúak és vasasak voltak. A régió vizei hatékonyak számos betegség kezelésére. Kiemelendő még a területen „Derenivska Kupil” szanatórium.

Beregszászi gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet a Beregszászi járás területére terjed ki, Beregszász az egyik legmelegebb térsége Kárpátaljának. Az övezetben három típusú termálfvízforrás található meg: a szén-dioxidos, szilícium-tartalmú, nitrogén-tartalmú, és nitrogén-metán jód-bróm-nátrium-klorid-tartalmú. Az övezetben 25 ismert forrást tartanak számon, a termálforrás vizeit különböző betegségek gyógyítására használják. Az egyik legismertebb üdülőhely a Beregszászi térségben a Kaszonyi termálkomplexum (Kárpátalja – szanatóriumok és turizmus 2018).

Munkácsi gyógy- és rekreációs övezet

A Munkácsi járás területén az egészségturizmus az északkeleti, a Szolyvai járással határos részre koncentrálódik (Berghauer 2012).

A Munkácsi gyógy- és rekreációs övezet gazdag gyógy- és termálvíz forrásokban. A régióban található a Kárpátok (Карпати) éghajlati balneológiai üdülő központ, a Kárpáti (Карпати) szanatórium, valamint a Szinyák (Синяк) balneológiai központ és szanatórium és „Soleni Mlaki” (Солені Млаки) szanatórium (Гірняк – Багрий 2016).

A Szinyák (Синяк) balneológiai üdülőhely a Szinyák-hegy lábánál található, 450 méteres tengerszint feletti magasságban. Itt a hőmérsékletre jellemző a kis mértékű hőmérsékletingás. A túlevelű erdőknek köszönhetően a levegő nagyon tiszta. Az üdülőhely kéntartalmú vizének jótékony hatása már a XVIII. században ismert volt. 1873-tól üdülőhelyként tartják számon.

Nagyberezna–Perecsenyi gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet a Nagybereznai és Perecsenyi járás területére terjed ki. A területen található nátrium-kloridos-hidrogén-karbonátos ásványvizekre alapozva alakult ki. Az első információk a területen megtalálható ásványvizek felhasználásáról már 1600-ból származnak. Meg kell említeni Rónafüred települését, ugyanis itt építettek meg az első üstfürdőket. Az üstfürdőzés ásványvizes kádban való fürdést jelent, amely egyben SPA szolgáltatásként is szolgál. Az üstök, amelyeket ukránul „csán”-nak neveznek, általában rézből készül, amelyet ásványvízzel töltenek fel és tüzet gyújtanak alatta. Ennek a fürdőzési trendnek sok pozitív hatása van, és olyannyira közkedvelté vált, hogy Kárpátalja minden járásában épültek hasonló szolgáltatásokat nyújtó létesítmények (Tarpai 2022).

Ökörmező–Volóci gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet az Ökörmezői és Volóci járás területére terjed ki. Az övezetre jellemzőek a szénsavas ásványvizek, amelyeket itt „burkutnak” neveznek. Legismertebbek a Kelecsin típusú vastartalmú, és a szénsavas nátrium-kloridos-hidrokarbonátos ásványvizek. Ezekhez hasonló ásványvizek nincsenek, így a nemzetközi osztályozásban Szojmi (Сойминський) és Kelecsin (Келечинський) típusú vizekként tüntetik fel. Az övezetben található „Szojmi” (Сойми) balneológiai üdülőhely, amely az XVIII. század vége óta ismert, amely a Kárpátokban, a havasi vonulatban 600 méteres tengerszint feletti magasságban helyezkedik el. Továbbá ebben az övezetben található a Szinevéri-tó, amely Kárpátalja legnagyobb tava (Kárpátalja – szanatóriumok és turizmus 2018).

Szolyvai gyógy- és rekreációs övezet

Szolyva az egyik legígéretesebb üdülőhely, turisztikai és egészségfejlesztő körzet nemcsak Kárpátalján, hanem Ukrajnában is. Egészségfejlesztő intézmények egész hálózatát hozták létre a körzet területén, és a mai napig folytatódik a fejlesztés és rekreációs intézkedések végrehajtása.

A régióban szinte minden típusú rekreációs tevékenység fejlődik: a szanatóriumi kezeléstől a rekreációig és a turizmus különféle típusai is megtalálhatóak. A turisztikai és szabadidős tevékenység a régió gazdasági fejlődésének egyik kiemelt területe. Szolyva híres üdülőhely. Körülbelül tíz ásványvíz forrás található, ez Kárpátalján az összes forrás körülbelül egyharmada.

A szolyvai gyógy- és rekreációs régióban több szanatórium működik nevezetesen: „Sonyachna Zakarpattya” (Сонячне Закарпаття), „Kvitka Polonini” (Квітка Полонини), „Polyana” (Поляна), „Krištaleva Dzherelo” (Кришталеве джерело), és egy panzió gyógykezelési szolgáltatásokkal „Sonyachna Dolina” (Сонячна Долина) valamint 34 szálloda - turisztikai komplexum (<http://www.svalyava-vlada.gov.ua> 2021).

A leépülőben levő gyógyüdülők mára magántulajdonba kerültek, korszerűsítettek és látványosan megnőtt a száma a kisebb intézményeknek, mely tükrözi a fejlődés ütemét.

Ilosvai gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet Ilosva területére terjed ki. Az övezetben található gyógyvízforrások típusaiban és ezáltal tulajdonságaiban is nagyban hasonlít a Hajdúszoboszlói gyógyvizekre. Az itt található ásványvizekről is elmondható, hogy nincs egyetlen hasonló sem Ukrajnában. Több fajta betegség kezelésére is alkalmasak a terület vizei.

Huszi–Nagyszőlősi gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet a Huszi és Nagyszőlősi járás területét öleli fel. A terület a szénsavas vizeken bázisán fejlődött ki, amelyeknek változó az összetétele. Az övezetben található a Saján (Шаян) és a Teplica (Теплиця) szanatórium. Saján a Kárpátok egyik legszebb részén a Saján-hegy lábánál helyezkedik el, ásványvíz forrásairól Saján már a XIX. század óta ismert, különböző betegségek gyógyítására használták.

Técsői gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet a Técsői járás területére terjed ki. Az övezetben ásványvizek különböző típusai találhatóak meg, amelyek közül a legismertebbek az alacsony

szulfidtartalmú, továbbá a szénsavas nátrium-klorid tartalmú, valamint a szénsavas kloridos-hidrokarbonátos vizek.

A terület gyógyvizeiről és gyógyiszapjáról elmondható, hogy tulajdonságaiban közel áll a holt-tengeri iszap gyógyító hatásaihoz, és már régóta használják különböző betegségek gyógyítására. Ebben az övezetben kezdődött meg, 1968-ban a légzőszervi megbetegedések kezelése a sóbányák mikroklímájának felhasználásával. Az övezetben működnek speciális kórházak és szanatóriumok, ahol az allergiás panaszokat gyógyítják (Kárpátalja – szanatóriumok és turizmus 2018).

Rahói gyógy- és rekreációs övezet

A rekreációs övezet a Rahói járás területére terjed ki. A terület ásványvíz forrásokban nagyon gazdag, összetételük nagyon sajátos. Megtalálhatóak például a széndioxid-tartalmú nátrium-karbonátos, klorid-hidrokarbonátos, továbbá az arzén-tartalmú vizek, ezek mellett alacsony szén-dioxid tartalmú, kalcium-karbonátos valamint kalcium és magnézium-karbonát tartalmú ásványvizek is.

Az övezetben helyezkedik el a Tiszaborkúti (Кваси) üdülőhely, amely a két legmagasabb hegygerinc között helyezkedik el 500 méteres tengerszint feletti magasságban. A terület rendelkezik a legnagyobb szénsavas arzénos vízkészlettel, amelynek például a „Tisza-hegy” szanatórium is köszönheti a működését (Kárpátalja – szanatóriumok és turizmus 2018).

3. Fejezet

A kutatás módszertana

A munkám során felmérést végeztem a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatóinak körében. A felmérésemmel Kárpátalja egészségturizmusának ismertségét szerettem volna vizsgálni. Jelenleg a 2022/2023-as tanévben, a II. RFKMF-en nappali és levelező tagozatos alapképzésen (BSc és BA szint) a következő szakok vannak: óvodapedagógia, tanítói, biológia, földrajz, matematika, kémia, természettudományok, informatika, történelem, ukrán nyelv és irodalom, magyar nyelv és irodalom, angol nyelv és irodalom, német nyelv és irodalom, turizmus, számvitel, valamint pénzügyek, bank és biztosítás. A mesterképzésen (MA/MSc) pedig a következő szakok: tanítói, oktatási intézményvezetés, történelem, földrajz, biológia, angol nyelv és irodalom magyar nyelv és irodalom, ukrán nyelv és irodalom, matematika, számvitel. Alapképzésen és mesterképzésen összeségében 17 különböző szak található meg.

Az adatokat kérdőív segítségével gyűjtöttem össze (1. sz. melléklet) a kutatásomhoz. A kérdőívet a Google Űrlapok-ban készítettem el, amelyet a főiskola belső levelezős rendszerével juttattam el a különböző szakok összes diákjához. Annak érdekében, hogy pontosabb és átláthatóbb képet tudjak nyújtani a témámmal kapcsolatban, szerettem volna a különböző szakokon tanuló hallgatók legalább 10%-át elérni. A kitöltés anonim formában történt.

A II. RFKMF-en tanuló hallgatók szakonkénti létszámára vonatkozó adatait az intézmény Tanulmányi Osztályáról szereztem be. A kutatás során az összes szakról érkezett be kérdőív, összesen 148 kitöltés lett. Az alapadatokkal összevettem a kitöltött kérdőívek szakonkénti számát és megállapítottam, hogy egy szak kivételével (Pénzügy, bank, biztosítás) mindenhol sikerült elérni a kívánt 10%-os kitöltési arányt (1. táblázat). Ennek értelmében 16 szak esetében a mintavétel reprezentatívnak tekinthető.

A kérdőív több szakaszból tevődött össze. Az első szakaszban az egészséggel és egészségturisztikai létesítményekkel kapcsolatos kérdések találhatóak meg, amelyben a kérdések kitértek az egészségtudatos életmódra, valamint az egészségturisztikai utazási szokásaikra tehát, hogy milyen típusú létesítményeket látogatnak, milyen gyakorisággal, általánosságban kivel, milyen évszakban, hol és mennyi időt töltenek el, illetve hogy milyen szolgáltatásokat vesznek igénybe. A második szakaszban a kárpátaljai egészségturisztikai létesítmények ismertségét mértem fel. A kérdéseimmel itt azt szerettem volna megtudni, hogy melyek azok az egészségturisztikai létesítmények Kárpátalján, amelyet a diákok a legjobban ismernek és a legtöbbet látogatják, valamint melyek azok, amelyek kevésbé ismertek vagy

egyáltalán nem hallottak róla. A harmadik szakaszban képek, kérdések, valamint egy saját szerkesztésű térkép segítségével mértem fel a diákok ismereteit a témával kapcsolatban. Az utolsó szakaszban pedig általános adatokat gyűjtöttem be a kitöltőktől.

1. táblázat: A beküldött kérdőívek szakonkénti megoszlása

Szak	Nappali	Levelező	Összesen	Beküldött kérdőívek	%-os arány
Tanítói	36	58	94	11	12%
Óvodapedagógia	38	68	106	17	16%
Történelem	51	14	65	8	12%
Földrajz	41	14	55	9	16%
Turizmus	34	28	62	16	26%
Biológia	50	21	71	13	18%
Kémia	13	0	13	3	23%
Természettudományok	2	2	4	3	75%
Angol nyelv és irodalom	107	71	178	27	15%
Magyar nyelv és irodalom	56	43	99	14	14%
Ukrán nyelv és irodalom	44	20	64	9	14%
Német nyelv és irodalom	4	7	11	6	54%
Matematika	42	15	57	7	12%
Informatika	14	2	16	3	19%
Számvitel	62	35	97	20	21%
Pénzügy, bank, biztosítás	10	4	14	1	7%
Oktatási intézményvezetés	5	5	10	1	10%

Forrás: Saját szerkesztés

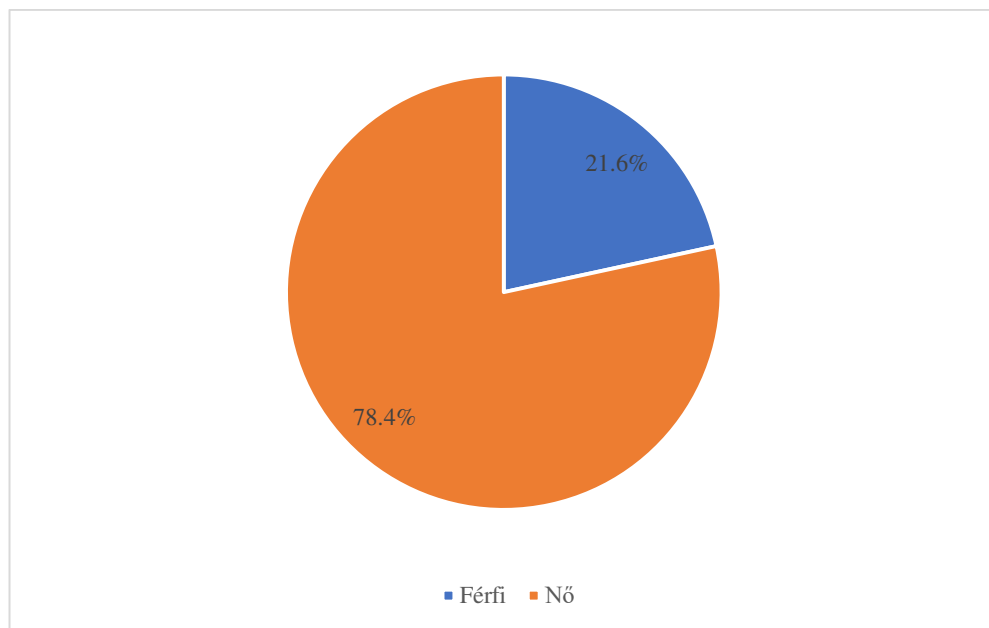
4. Fejezet

A kutatás eredményei

4.1. A kutatás kitöltőinek általános adatai

A kutatásomban a kérdőív kitöltőinek neme a következő képen oszlott meg (4. ábra): (78,4%-ban) nők, és 21,6%-ban férfiak.

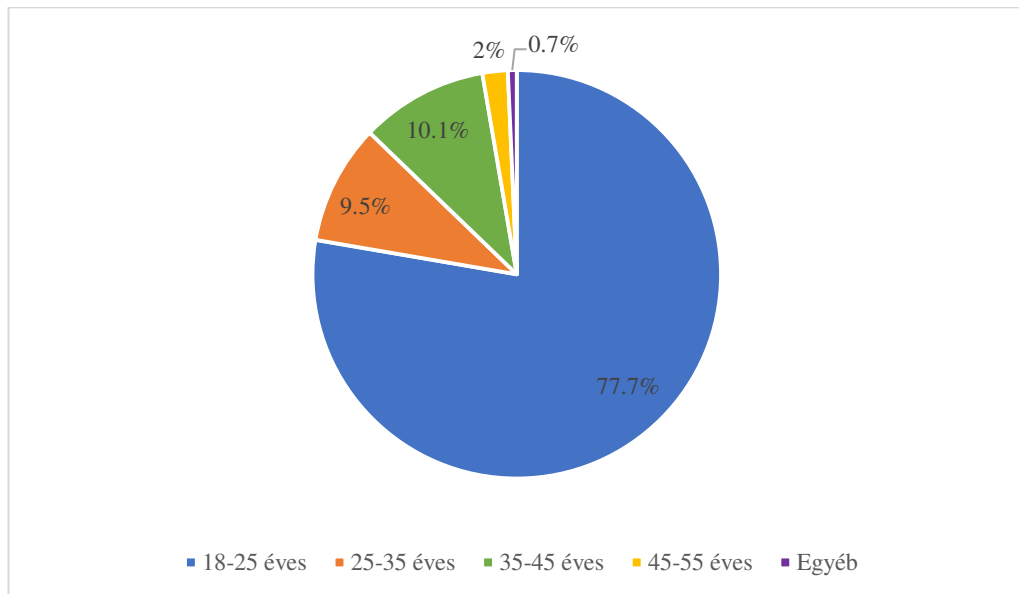
4. ábra: A diákok megoszlása nemek szerint

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatásom során a kitöltők életkor szerinti megoszlása alapján a legtöbben (77,7%), értelem szerűen, a 18-25 éves korcsoportba tartoztak (5. ábra). Ezen kívül a 25-35 éves korcsoportból 9,5%, a 35-45 éves korcsoportból 10,1%, a 45-55 éves korcsoportból 2,0%, és az egyéb korcsoportból 0,7% volt a kitöltők aránya. Ezek az adatok, azt mutatják, hogy a kérdőívet kitöltők életkora változatos volt, ezáltal a különböző korosztályok tapasztalatait és véleményét is figyelembe tudtam venni a kutatásomban.

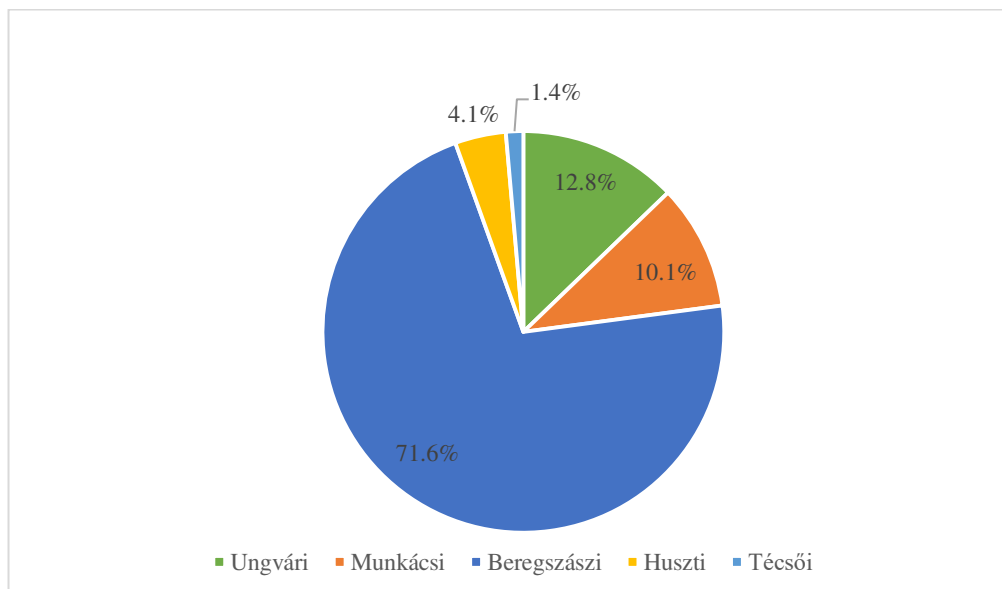
5. ábra: A diákok életkori megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatáshoz szolgáló kérdőívet legnagyobb arányban, 71,6%-ban a Beregszászi járásból töltötték ki, ezt követték jóval lemaradva az Ungvári (12,8%-ban), a Munkácsi (10,1%-ban), a Huszti (4,1%) és a Técsői járásban (1,4%) élő adatközlők (6. ábra).

6. ábra: A diákok lakóhelyeinek megoszlása járásonként

Forrás: Saját szerkesztés

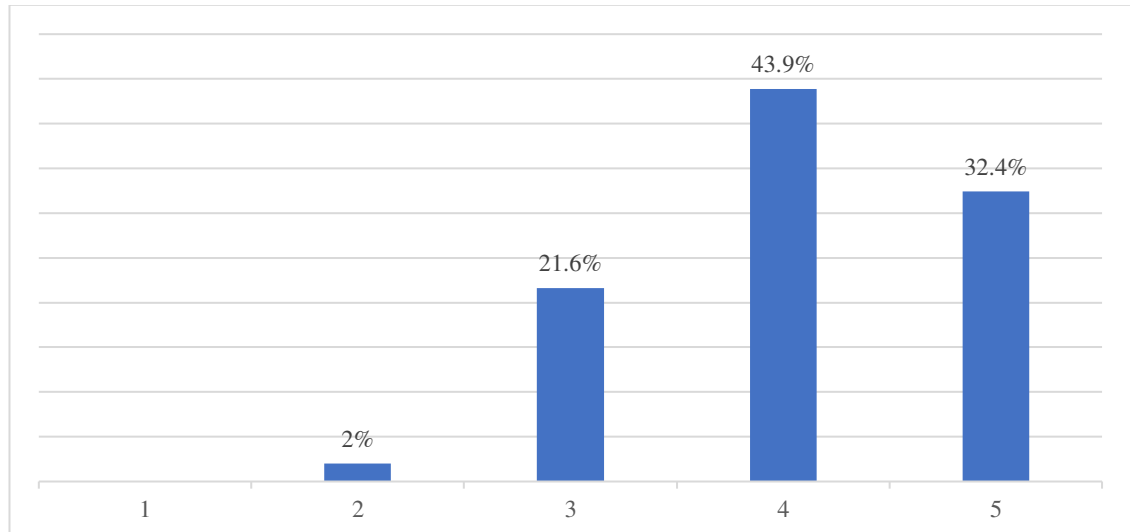
4.2 Az egészséggel és egészségturisztikai létesítményekkel kapcsolatos vélemények

Napjainkra az egészségtudatos életmód egyre fontosabb szerepet játszik az emberek mindennapi életében, mivel az egészséges test és életmód nagymértékben befolyásolják és formálja az általános jóllétet és boldogságot. Az egészséges életmód magában foglalja a testmozgást és a megfelelő fizikai aktivitást, az egészséges étkezést, a megfelelő alvási szokásokat, a stressz kezelését és a káros szenvedélyek kizárását (Pallai 2022).

A kutatásom alapját képező kérdőív első kérdése az egészségtudatos életmódra irányult, amely által azt szerettem volna megtudni, hogy mennyire fontos a hallgatók körében az egészséges életmód. Véleményüket egy 1-től 5-ig terjedő skálán kellett megjeleníteniük, ahol az 1 jelentése „egyáltalán nem fontos”, az 5-é pedig a „nagyon fontos” volt.

A kapott válaszok alapján (7. ábra) a legnagyobb arányban (43,9%) a 4-es válasz lehetőséget jelölték ki, a második legnagyobb arányú jelölés (32,4%) pedig az 5-ös válasz lehetőségre érkezett, vagyis a diákok többsége „fontosnak” és „nagyon fontosnak” ítéli az egészséges életmódot. Pozitívumként értékelhető és ki kell emelni azt, hogy egyetlen válasz sem érkezett arra, hogy nem fontos számára az egészségtudatos életmód.

7. ábra: Az egészséges életmód fontossága

Forrás: Saját szerkesztés

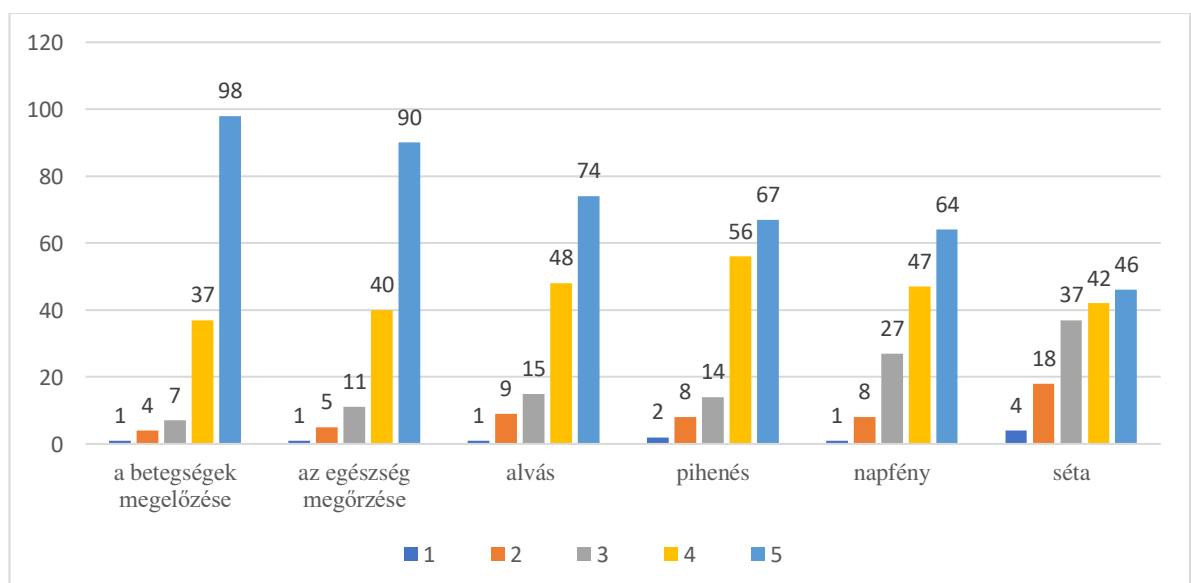
Szerettem volna azt is megvizsgálni, hogy a főiskolán melyik az a szak, amelyikről a legnagyobb arányban adták azt a választ, hogy nagyon fontos számukra az egészségtudatos életmód. A szakonként adott válaszok alapján kiemelhető, hogy az informatika szak 67,0%-al kimagaslott a többi szak közül. Mint tudnivaló az informatikusoknak szakmájukból adódóan, sok káros hatás befolyásolhatja egészségüket, ezalatt értem például a mozgáshiányt, stresszt, és

a különböző egészségügyi problémákat az ülő munkának köszönhetően. Ez az eredmény azonban jó jelnek is tekinthető, hogy ezek a diákok tisztában vannak az egészségtudatos életmód fontosságával a leendő szakmájuk gyakorlása szempontjából.

A második kérdésem szintén az egészségtudatos életmóddal volt kapcsolatos. Itt az egészségtudatos életmód különböző összetevőit soroltam fel, amelyeket a diákoknak szintén egy 1-től 5-ig terjedő skálán kellett értékelniük (ahol az 1=egyáltalán nem fontos, az 5 pedig a nagyon fontos), hogy számukra mennyire fontosak az adott tényezők és állítások. A diákoknak a következő állításokat kellett értékelni: az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése, az egészséges táplálkozás, a bioételek/biotermékek, diéta/méregtelenítés, megfelelő mennyiségű folyadék napi bevitele, séta, rendszeres sportolás, pihenés, alvás, napfény, vízpart/strand és végül a természet közelsége. A kapott válaszok alapján a 13 állításból 6 esetében a nagyon fontos (5-ös) értékelés volt a legmagasabb (8. ábra), ezek az állítások pedig a következők voltak: az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése (98 fő), séta (46 fő), pihenés (67 fő), alvás (74 fő), és a napfény (64 fő). A többi állításnál az értékelések már másképp alakultak, ott inkább a 3-as és 4-es értékelések voltak többségben. A legtöbb 1-es értékelést, azaz az egyáltalán nem fontos értékelést, a diéta/méregtelenítés, valamint a bioételek/biotermékek kapták.

Ezzel a kérdéssel megtudhattam, hogy melyek azok a tényezők, amelyek a diákok számára a legfontosabbak az egészséges életmód kialakításában, továbbá az is kiderült, hogy melyek azok, amelyek a legkevésbé számítanak.

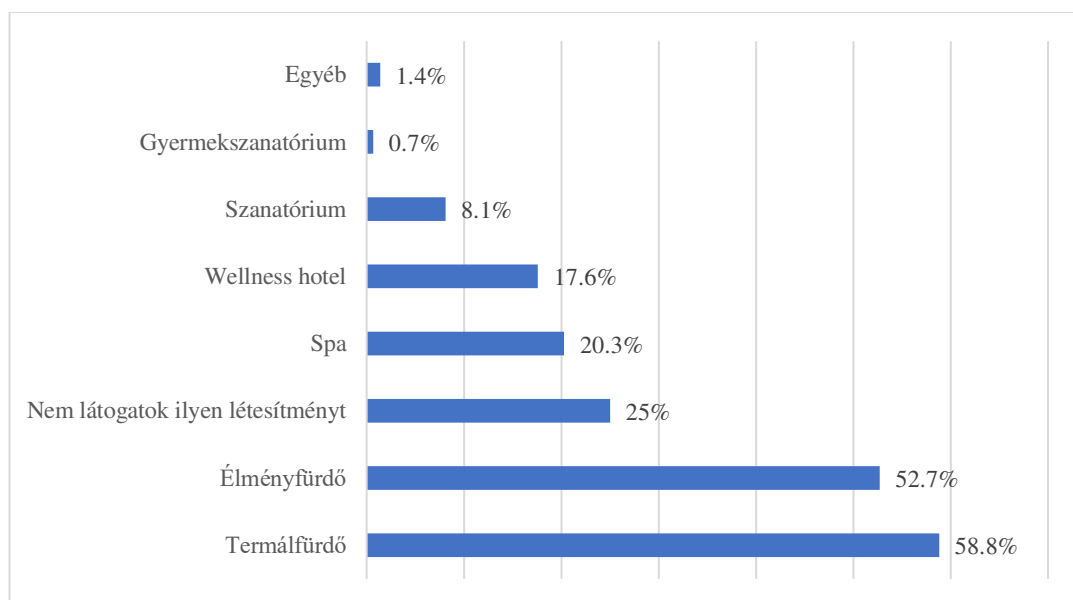
8. ábra: Az egészséges életmód legfontosabb tényezői a diákok szerint (fő)

Forrás: Saját szerkesztés

A követő kérdésem már az egészségturisztikai létesítményekre irányult, azt szerettem volna megtudni, hogy milyen típusú egészségturisztikai létesítményeket látogatnak a diákok. Mint ismert, Kárpátalja egy ásvány és termálvízben gazdag terület, és ennek köszönhetően megyénk területén több termálfürdő és szanatórium, illetve más egészségturisztikai létesítmény is megtalálható. A kapott válaszok alapján (9. ábra) jól látható, hogy a diákok körében a termálfürdő (58,8%) és az élményfürdő (52,7%) látogatása a legnépszerűbb, amelyet a SPA (20,3%) és a wellness hotel (17,6%) követ. A legcsekélyebb jelölést a szanatóriumok (8,1%) és a gyermekszanatóriumok (0,7%-ot) érték el. Véleményem szerint ez azzal is magyarázható, hogy a választ adó diákok átlag életkora nem haladja meg a 18-25 életévet, és ezáltal az életkorukból kifolyólag még elsősorban inkább a termál és élményfürdőt részesítik előnybe (Vámosiné Rovó 2013).

9. ábra: Égszsegturisztikai létesítmények típusainak látogatási arányai

Forrás: Saját szerkesztés

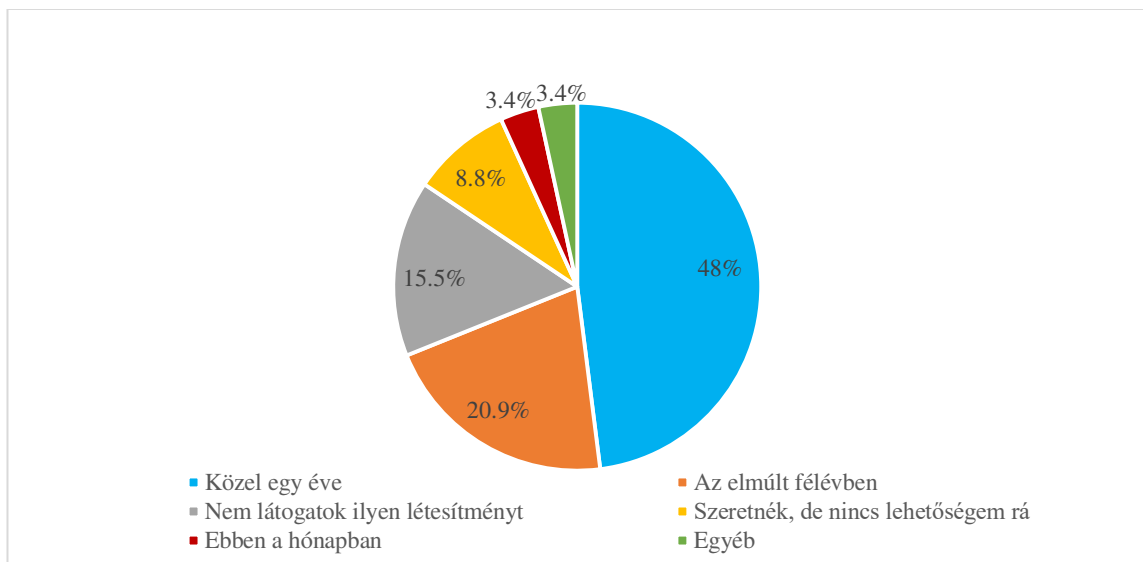
Megemlítendő, hogy viszonylag magas arányban (25,0%). voltak azok a válaszadók, akik nem látogatnak semmilyen egészségturisztikai létesítményt. Ezt a válaszlehetőséget elemezve megállapítottam, hogy a legnagyobb arányban a magyar nyelv és irodalom (42,9%), valamint a német nyelv és irodalom (42,9%) szakon tanuló diákok adták ezt a választ. Továbbá érdekelt még, hogy akik ezt választ adták, milyen életkor csoportba tartoznak, hogy vajon az életkoruk volt-e a befolyó tényező a válaszadásuk során. A feltevésnek volt alapja, ugyanis a legnagyobb arányban a 18-25 éves korcsoport adta ezt a választ (73,0%), míg a 25-35 éves

korcsoportba (10,8%), illetve a 35-45 éves korcsoportba tartozók (16,2%) jóval kisebb arányban választották ezt a lehetőséget.

Az egészségturisztikai létesítmények látogatásának gyakorisága nagymértékben függ az egyéni igényektől és lehetőségektől, általánosságban viszont ezeket a létesítményeket évente, vagy legalább fél évente felkeresik az emberek.

Következő kérdéssel szerettem volna megtudni, hogy a diákok mikor látogattak meg utoljára egészségturisztikai létesítményt. A kérdésemre a válaszok nagyon változók voltak (10. ábra). A válaszadók majdnem fele (48,0%) közel egy éve látogatott utoljára egészségturisztikai létesítményt, ezt követte az elmúlt fél évben válaszlehetőség 20,9%-al. A kérdésemre érkezett több egyedi válasz is, olyanok mint például: több éve nem látogattam, vagy pedig, a háború előtt látogattam.

10. ábra: A diákok egészségturisztikai létesítmények látogatásainak utolsó időpontjai

Forrás: Saját szerkesztés

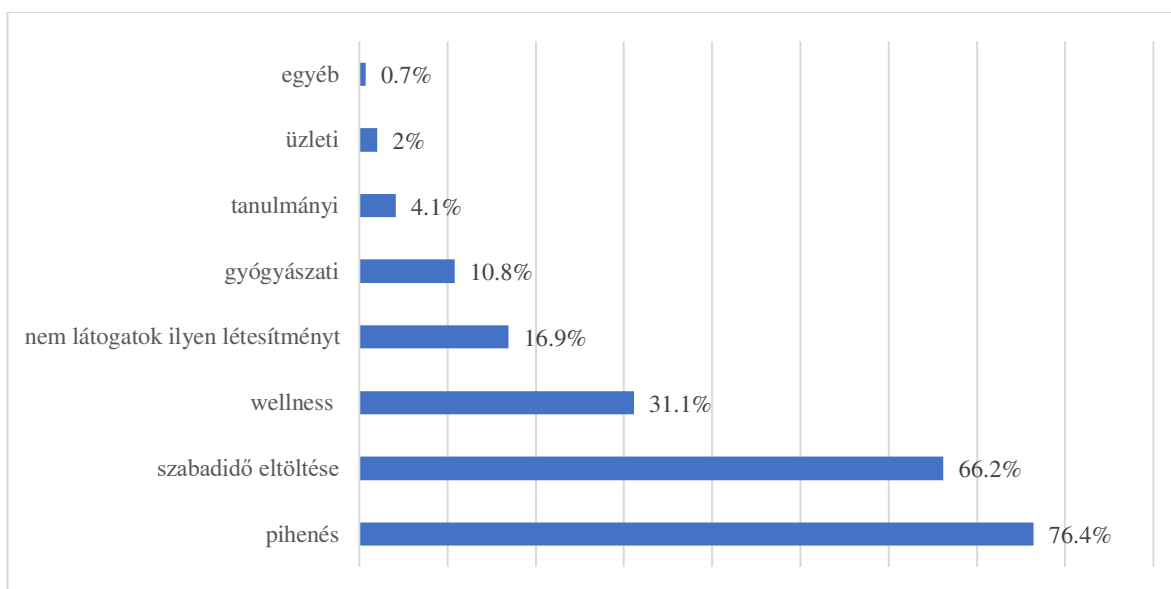
Véleményem szerint is az egészségturisztikai létesítmények látogatásának gyakoriságát Kárpátalján nagyon sok embernek, nagyban befolyásolja az Ukrajnában jelenleg zajló háború, tehát ebből kifolyólag is felmerülhet az a lehetőség, hogy valaki már hosszabb ideje nem látogatott ilyen típusú létesítményt.

Szerettem volna megtudni, hogyan oszlik meg a szakok aránya azok között, akik azt a választ adták, hogy közel egy éve látogattak egészségturisztikai létesítményt. Elmondható, hogy átlagos a szakok közötti arány megoszlás eléggé egyforma, nem nagy eltérések vannak a szakok között százalékos arányban. Legnagyobb arányban ezt a válaszlehetőséget az

informatika szakról választották (66,6%), őket követte a természettudomány szak (66,6%-al), valamint a magyar nyelv és irodalom szak (57,1%-al). A legalacsonyabb arányt pedig az ukrán nyelv és irodalom szak érte el (22,2%-al).

Az emberek különböző célokkal kereshetik fel az egészségturisztikai létesítményeket, a leggyakoribb célok közé sorolhatjuk a pihenés és regenerálódást (amelyek során a látogatók feltöltődhetnek és kikapcsolódhatnak), az egészségmegőrzését (azaz a betegségek megelőzését), a gyógyulást és rehabilitációt (a meglévő betegségek gyógyítása/kezelése), vagy csak egyszerűen a szabadidő eltöltését. A kérdésem is erre irányult, hogy a diákok elsősorban milyen célokkal keresik fel az egészségturisztikai létesítményeket (itt több válasz megjelölésére is volt lehetőség!). A válaszokból kiderül (11. ábra), hogy a diákok legfőbb célja a pihenés (76,4%-al), a pihenést pedig a szabadidő eltöltése (66,2%-al) és a wellness (31,1%-al) követte.

11. ábra: A diákok egészségturisztikai létesítmények látogatásainak céljai

Forrás: Saját szerkesztés

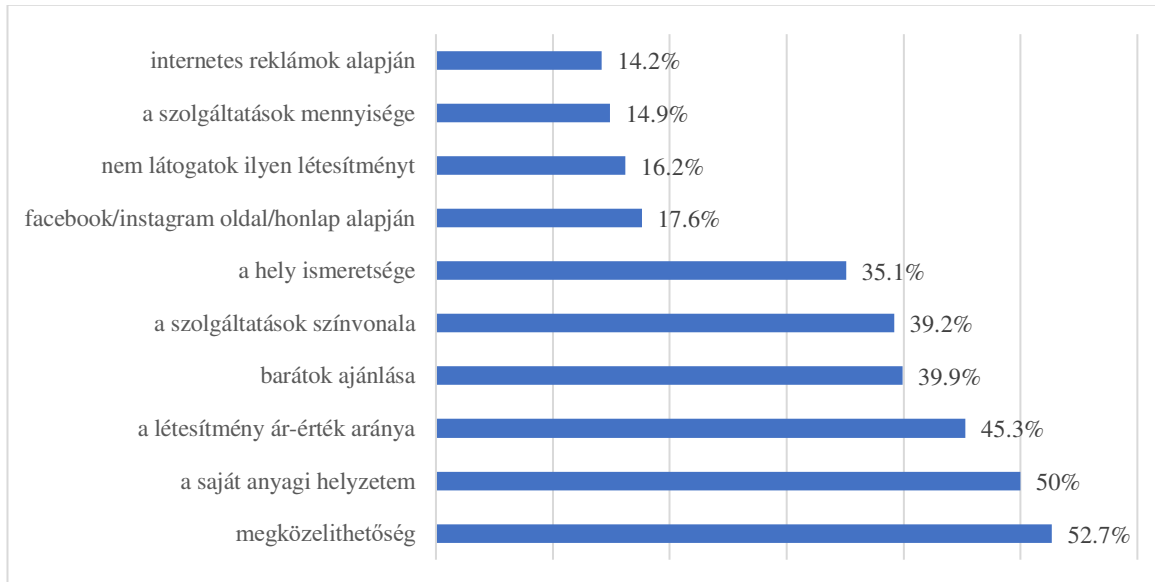
Ezek a válasz arányok magyarázhatók akár azzal is, hogy sok diák érzi annak szükségét, hogy egy napra, vagy akár néhány órára kikapcsolódjon és pihenjen, hogy a tanulással járó fáradalmakat és nehézségeket kipihenjék, hogy így fel tudjanak töltődni és újult erővel tudjanak hozzáfogni a tanuláshoz.

Napjainkban a diákok körében egyre népszerűbbé válik az egészségturizmus, a diákok több szempontot is figyelembe vesznek egy egészségturisztikai létesítmény kiválasztásakor. A kutatásom következő kérdésével, az imént megfogalmazott állításról szerettem volna pontosabb információt szerezni, hogy melyek is azok a konkrét szempontok, amelyek meghatározzák a

diákok választását egy egészségturisztikai létesítmény látogatásakor. A kérdésben felsoroltam a leggyakoribb szempontokat a diákok számára, továbbá lehetőség volt akár egyéni válaszlehetőséget adni. A felsorolt lehetőségek közül a diákoknak maximum 3 válaszlehetőséget lehetett kiválasztani.

A beérkezett válaszok alapján (12. ábra) elmondhatom, hogy a diákok számára az egészségturisztikai létesítmények kiválasztásánál a létesítmény „megközelíthetősége” (52,7%-ban) a legfontosabb. Ezt a válaszlehetőséget követte minimális lemaradással (50,0%-al) „a saját anyagi helyzetem”, illetve „a létesítmény ár-érték aránya” (45,3%-al). A legkevesebb választokat, meglepő módon a „facebook/instagram oldal/honlap alapján” (17,6%), a „szolgáltatások mennyisége” (14,9%) és az „internetes reklámok alapján” (14,2%-al) történő választás kapta. Ez utóbbi azért is érdekes eredmény, mivel napjainkban az internet és a digitális technológia szerepe a diákok körében folyamatosan növekszik. Az internet és a különböző közösségi média platformok kiváló lehetőségek a reklámozásra, amelyek gyakran szándékosan célozzák meg a fiatalabb korosztályt. Ezért jellemezhető érdekes eredménynek, mivel a kutatásom nem tükrözi ezt az állítást.

12. ábra: Az egészségturisztikai létesítmények kiválasztási szempontjai a diákok szerint

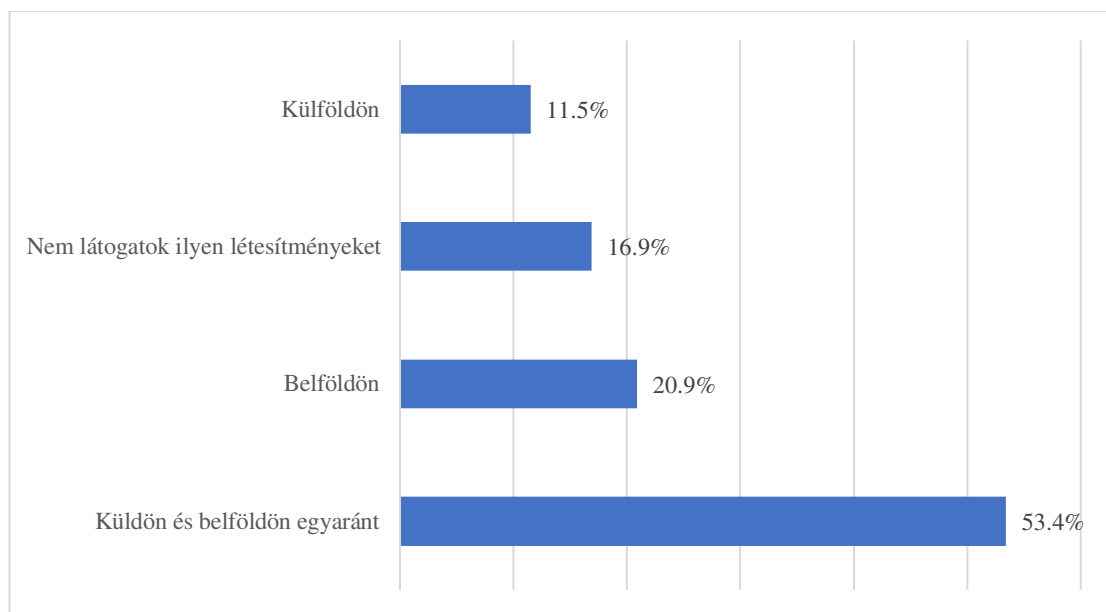

Forrás: Saját szerkesztés

A legnagyobb százalékos arányban a „megközelíthetőség” válaszlehetőséget a kémia szakos diákok választották (100%), ezt követte a matematika szak (85,7%-al), de magas arányt ért el még a számvitel szak (75,0%-al), illetve a tanítói szak (72,7%-al) is. A legalacsonyabb százalékos arány a turizmus szakról érkezett (31,2%-al).

További fontos kérdésem az volt a témában, hogy hol szoktak a diákok felkeresni egészségügyi létesítményeket (13. ábra). A megkérdezettek válaszaiból kiderül, hogy a külföldön és belföldön egyaránt válaszlehetőséget választották a legmagasabb arányban (53,4%), amelyet a belföldön válaszlehetőség (20,9%-al) követett. A vizsgált adatok között a külföldön kategória rendelkezik a legkisebb megjelöléssel, (11,5%-al). Ezt a válaszlehetőséget elemezve, arra jutottam, hogy a legnagyobb arányban a tanító szak (54,5%) diákjai jelölték ezt a választ.

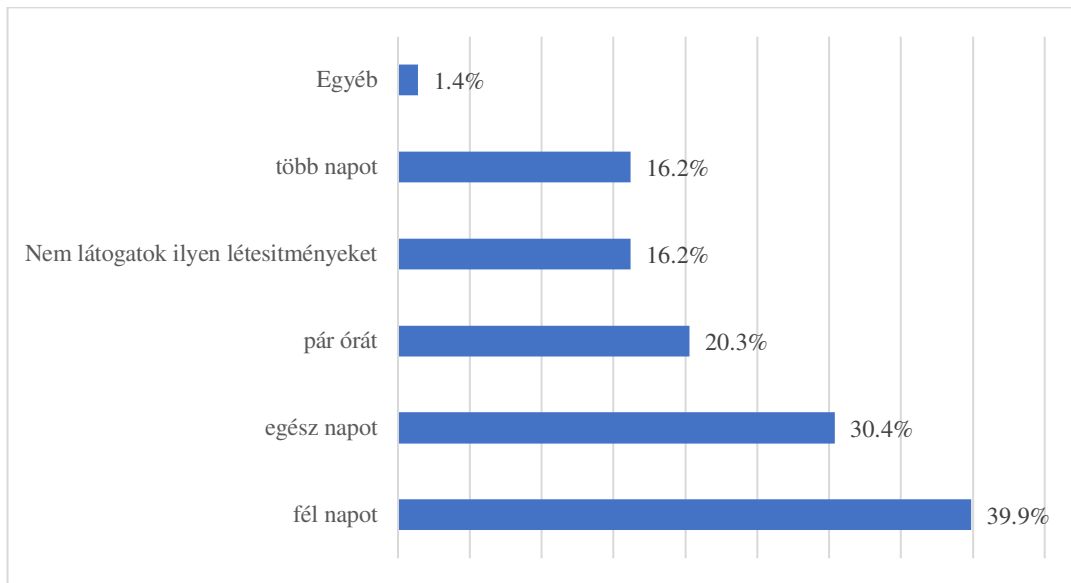
13. ábra: Egészségügyi létesítmények látogatásának helyszínei

Forrás: Saját szerkesztés

A következő kérdésem, arra a témára vonatkozott, hogy átlagosan mennyi időt töltenek el a diákok az egészségügyi létesítményekben látogatásuk során. A kapott eredmények azt mutatják (14. ábra), hogy a fél napot lehetőség rendelkezik a legmagasabb, 39,9%-os aránnyal, amelyet az egésznapot lehetőség követett 30,4%-al. A harmadik legnépszerűbb pedig a pár órát válaszlehetőség volt 20,3%-al. Megemlítendő, hogy a több napot válaszlehetőség is 11,5%-ot ért el.

14. ábra: A diákok egészségturisztikai létesítményekben eltöltött átlagos ideje

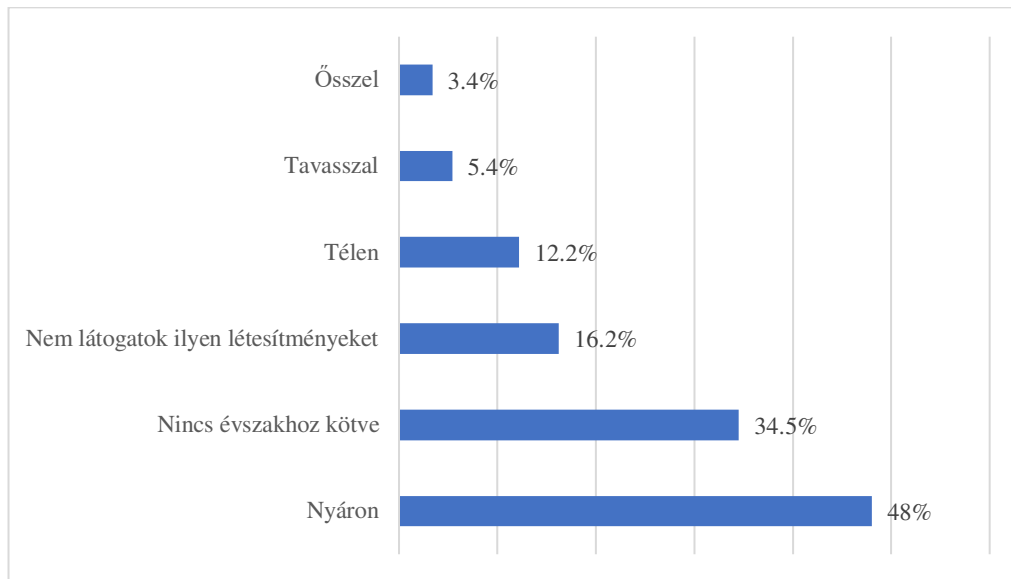

Forrás: Saját szerkesztés

A kérdésre kapott válaszokból azt tudom megállapítani, hogy a diákok leginkább rövid időre látogatják az egészségturisztikai létesítményeket. Érdekelte továbbá, hogy melyik szak diákjai választották legnagyobb arányban a legtöbb kitöltést elért választ, azaz a fél napot. Az adatok azt mutatják, hogy a matematika szakos diákok 71,4%-a választotta ezt a lehetőséget, őket követte a természettudomány szak 66,6%-al, de szintén magas arányban érkezett válasz a turizmus szakról (56,2%) is. Az adott kérdésre a legkevesebb jelölés a német nyelv és irodalom szakról érkezett (16,6%).

A kutatásom következő kérdése, amelyre szerettem volna választ kapni az volt, hogy az év melyik időszakában látogatnak a diákok egészségturisztikai létesítményeket, nyáron vagy télen, össze vagy tavasszal, vagy pedig egyáltalán nincs évszakhoz kötve számukra. A kutatás eredménye azt mutatja (15. ábra), hogy a diákok legnagyobb része nyári időszakot részesíti előnyben (48,0%), míg a diákok 34,5%-a azt választotta, hogy nincs évszakhoz kötve. A tél válaszlehetőség 12,2%-ot ért el, a tavasz 5,4%-ot, a legkevesebbet pedig az ősz szerezte 3,4%-al.

15. ábra: Egészségsturisztikai létesítmények látogatási időszakai

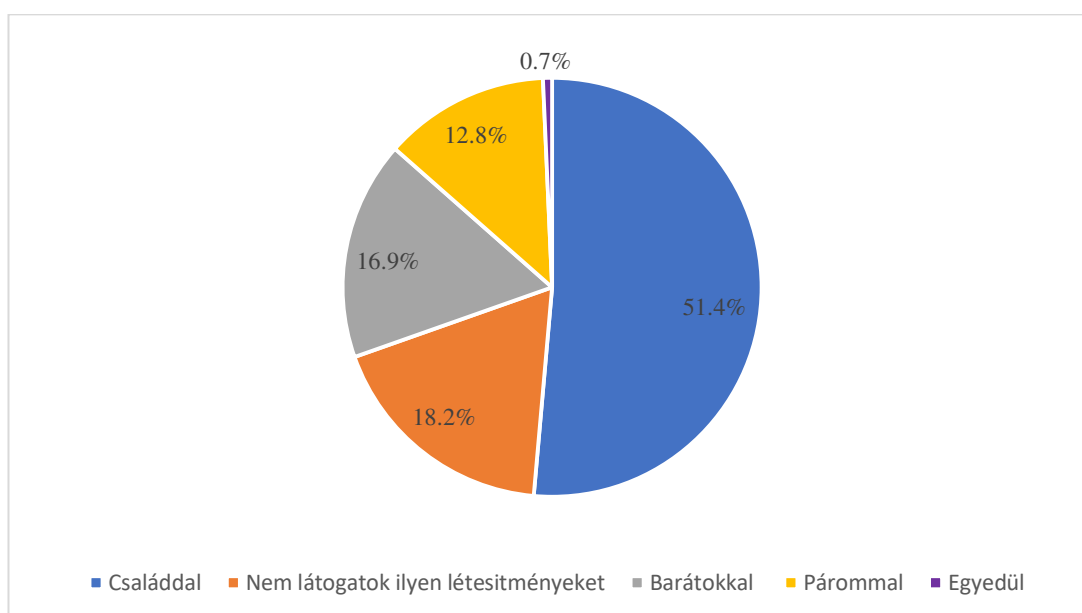

Forrás: Saját szerkesztés

Véleményem szerint ezek az eredmények azzal is magyarázhatók, hogy a nyár válaszlehetőség érte el a legnagyobb válaszarányt, mivel a diákoknak nyáron általában több szabadidőjük van, és így több időt tudnak fordítani egészségsturisztikai létesítmények látogatására. Az adott válaszlehetőséget a földrajz szak diákjai választották legnagyobb arányban (66,6%-al), de magas százalékarányt ért el a turizmus szak diákjai is (62,5%). A legkevesebben ezt a választ a számvitel szakon tanuló diákok választották.

A következő kérdésben azt vizsgáltam, hogy leggyakrabban kivel látogatnak meg egy egészségsturisztikai létesítményt. A válaszokból kiderül (16. ábra), hogy az adatközlők több mint fele a családdal keresik fel ezeket a létesítményeket (51,4%), míg például a barátokkal 16,9%-ot, vagy a párommal válaszlehetőség 12,8%-ot ért el. A nem látogatok ilyen létesítménykét 18,2%-át képezi a beküldött válaszoknak. A családdal válaszlehetőséget az óvodapedagógia szak diákjai választották 70,5%-os aránnyal a legtöbben, a legkevesebben pedig a történelem szak hallgatói (25,0%).

16. ábra: Egészségturisztikai létesítmények látogatásának leggyakoribb kísérői

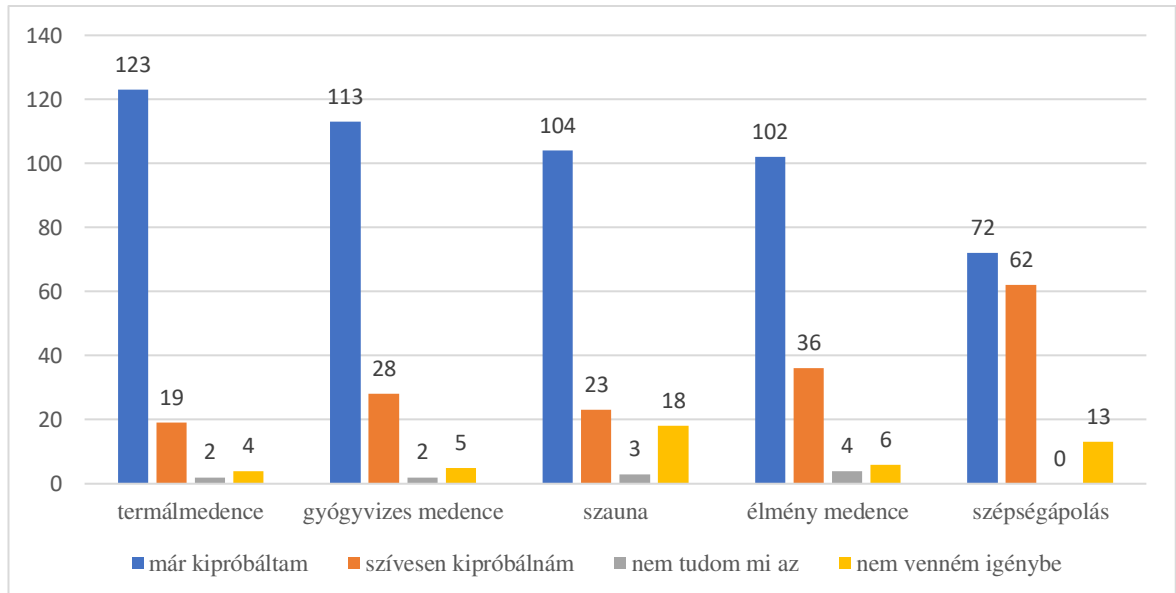
Forrás: Saját szerkesztés

Úgy gondolom, hogy azért ez a válaszlehetőség érte el a legmagasabb arányt, mivel az ilyen létesítményekbe való látogatás, összekapcsolódik a pihenéssel, wellnessel és ez kiváló lehetőség a családok számára, hogy eltöltsenek egy kis szabadidőt közösen és egészségesen.

Utolsó kérdésem a kérdőívem, ennek a szakaszában arra irányult, hogy melyek azok az egészségturisztikai szolgáltatások, amelyeket a diákok már igénybe vettek vagy vennének. A diákoknak 14 egészségturisztikai turisztikai szolgáltatást kellett véleményeznie. Az összegyűjtött adatokból kiderült, hogy 5 szolgáltatás esetében (szauna-104 fő, termálmedence-123 fő, gyógyvizes medence-113 fő, élménymedence-102 fő, szépségápolás-72 fő) a válaszadók többsége már kipróbálta (17. ábra), 6 szolgáltatásnál (masszázs-82 fő, orvosi masszázs-96 fő, iszappakolás-82 fő, sóterápia-82 fő, ivókúra-61 fő, gyógytorna-84 fő) pedig a többség, azt választotta, hogy szívesen kipróbálná. A következő 3 szolgáltatásról (Kneipp-taposómedence-70 fő, balneoterápia-80 fő, hippoterápia-82 fő) pedig elmondható, hogy a diákok többsége nem ismeri, nem tudja mi az. Szerettem volna megnézni melyik szak diákjai választották ezt a lehetőséget. A Kneipp-taposómedencét a beküldött kérdőívek alapján a legmagasabb százalékos arányban a kémia (100%), a történelem (87,5%), illetve a matematika szakos diákok (71,0%) nem ismerik. A balneoterápiát a legnagyobb arányban szintén a kémia (100%), történelem (87,5%), valamint tanító szakos diákok nem ismerik. A hippoterápiáról a kémia (100%), matematika (85,7%), továbbá a tanító szakos diákok nem rendelkeznek információval. A Kneipp-taposómedencéről és a balneoterápiára a legkisebb arányban nem

ismerem választ a turizmus szakos diákok adták, a hippoterápiára pedig a földrajz szakos diákok adták a legkevesebb nem tudom mi az választ.

17. ábra: A legtöbbet kipróbált egészségturisztikai szolgáltatások a diákok körében (fő)

Forrás: Saját szerkesztés

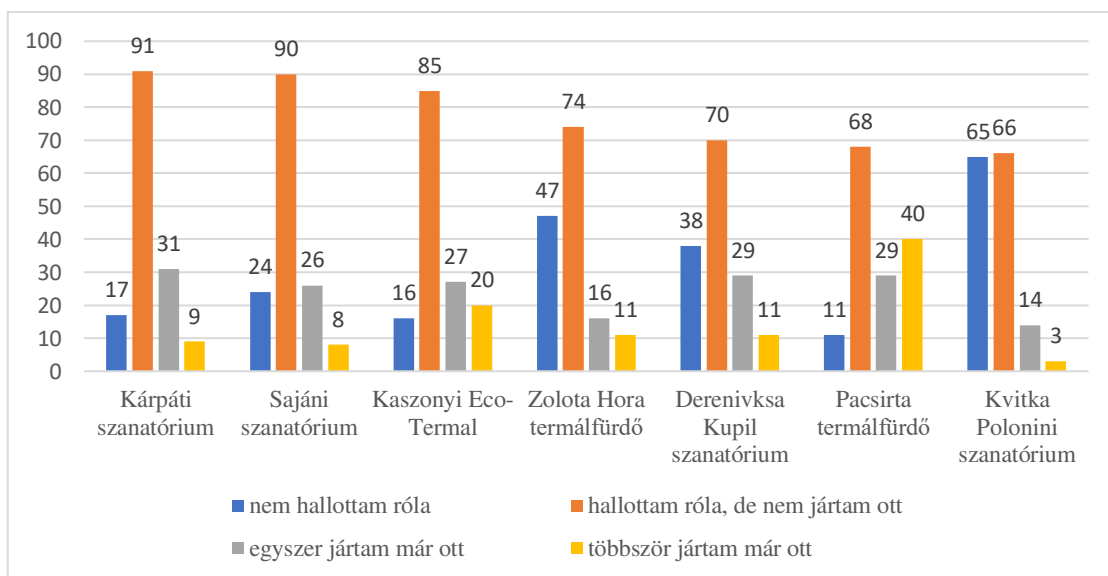
4.3 Kárpátalja egészségturisztikai létesítményeinek ismerete

A kutatásomat képező kérdőív második szakaszának első kérdése az volt, hogy a diákok az általam kiválasztott, szám szerint 10 Kárpátalján megtalálható szanatóriumból, rekreációs központból, valamint termálfürdőkből, hányat ismernek, hallottak róla vagy esetleg látogatták is már meg.

A kutatásom eredményeiből kiderül, hogy csak 1 egészségturisztikai létesítménynél, van a legmagasabb arányban az, hogy már többször is jártak ott, ez a hely pedig a Kaszonyi Termálfürdő-Iváncsó Birtok. Továbbá 7 egészségturisztikai létesítménynél, pedig az válaszlehetőség emelkedik ki, hogy hallottak már róla, de nem jártak még ott, ezek pedig a következők: Sajáni szanatórium (90 fő), Kvitka Polonini szanatórium (66 fő), Pacsirta termálfürdő (68 fő), Kaszonyi Eco-Termal (85 fő), Derenivska Kupil szanatórium (70 fő), Zolota Hora termálfürdő (74 fő) és a Kárpáti szanatórium (91 fő) (18. ábra). A nem hallottam róla válaszlehetőség pedig, 2 egészségturisztikai létesítménynél emelkedik ki, a Velétei termálkomplexumnál (84 fő) és a Teplica szanatóriumnál (77 fő). A kapott válaszokból szerettem volna megtudni, melyik szak diákjai választották ezt a lehetőséget. Ki elemezve az adatokat, kiderült, hogy a legnagyobb arányban a Velétei termálkomplexumot, a természettudomány szak diákjai nem ismerik (100%), őket követték a történelem szakos diákok

(75,0%-al), majd a matek és magyar szakos diákok egyformán (71,4%-al). A legkisebb arányt a földrajz szakosok érték el (33,3%-al). A Teplica szanatórium esetében, pedig a következő képpen alakultak az eredmények: a természettudomány szak ismét (100%), a matek szakosok (86,0%), a történelem szakosok pedig (75,0%). Itt a legalacsonyabb arányt a turizmus szakosok érték el.

18. ábra: Szanatóriumok, rekreációs központok és termálfürdők amelyekről a diákok többsége hallott már, de nem jártak ott (fő)

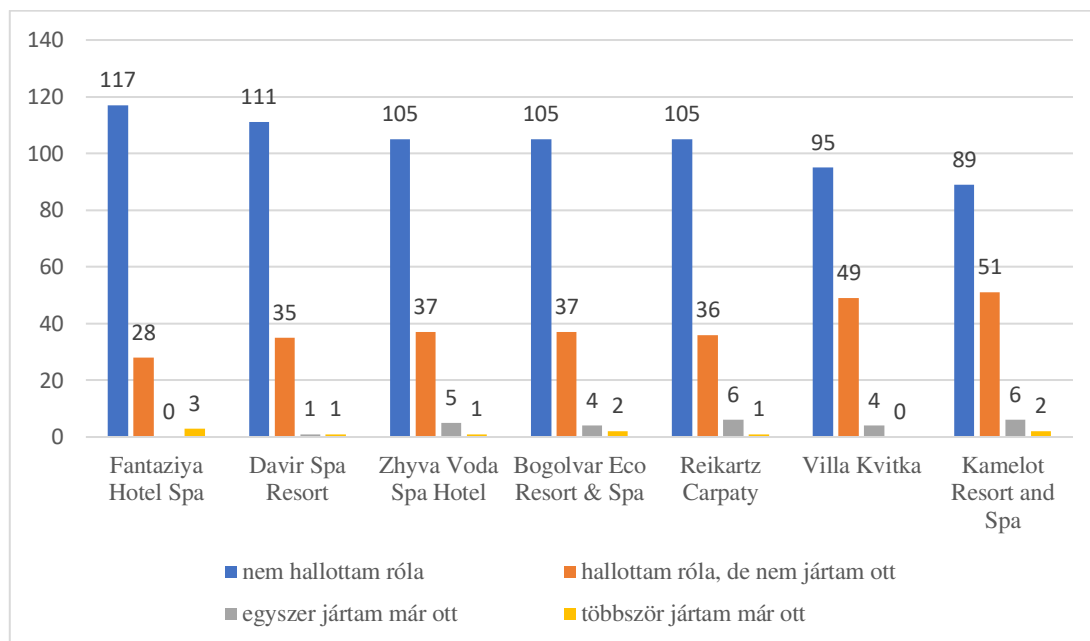
Forrás: Saját szerkesztés

A következő kérdésem, hasonló az előbb feltett kérdésemhez, csak itt az érdekelt, hogy az általam kiválasztott Wellness és Spa létesítmények közül, melyiket ismerik, melyikről hallottak vagy esetleg látogatták-e már meg valamelyiket

A kitöltők válaszaiból kiderül, hogy 3 egészségturisztikai létesítmény esetében a hallottam róla, de nem jártam ott válaszlehetőség volt a legmagasabb arányban, ez a három létesítmény pedig a következő: Grand Hotel Pylypets (76 fő), Voevodyno Resort and Spa (66 fő) és a Solotvino Resort (65 fő). A nem hallottam róla válaszlehetőség pedig 7 létesítmény esetében kimagaslott: Kamelot Resort and Spa (89 fő), Davir Spa Resort (111 fő), Zhyva Voda Spa Hotel (105 fő), Fantaziya Hotel Spa (117 fő), Villa Kvitka (95 fő), Reikartz Carpaty (105 fő) és a Bogolva Eco Resort & Spa (105 fő) (19. ábra). Az egyszer már jártam ott válaszlehetőség, viszonylag alacsony eredményt ért el, azonban érdekelt, hogy melyek azok a létesítmények, amelyeket a legtöbben jelöltek meg. Elmondható, hogy Voevodyno Resort and Spa és a Solotvino Resort, az a kettő létesítmény ahol a legtöbben már legalább egyszer jártak

a diákok. A Voevodyno Resort and Spa-t az adatok alapján a legnagyobb arányban már legalább egyszer meglátogatták a matek szakos diákok (28,5%), valamint a számvitel szakos diákok (25,0%), a Solotvino Resort esetében pedig a legtöbben, akik legalább egyszer jártak ott, azok az angol nyelv és irodalom szak diákjai (22,2%).

19. ábra: Wellness és Spa létesítmények, amelyekről a diákok többsége nem hallott (fő)

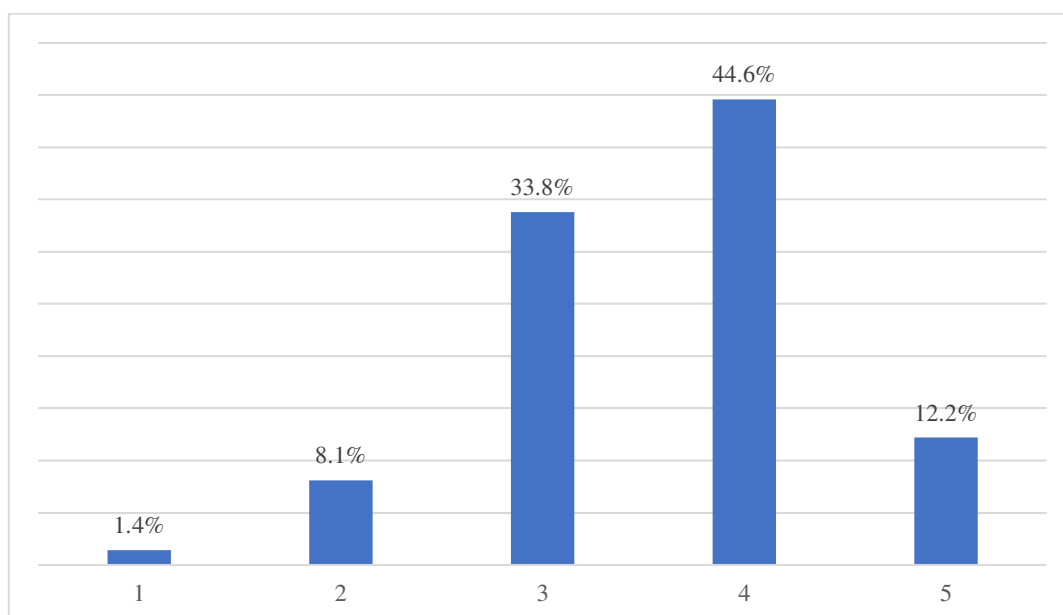
Forrás: Saját szerkesztés

A következő kérdésem arra irányult, mennyire elégedettek Kárpátalja egészségügyi létesítményeivel a hallgatók. Véleményüket egy 1-től 5-ig terjedő skálán kellett megjeleníteniük, ahol az 1 jelentése „abszolút elégtelen”, az 5-é pedig a „teljes mértékben elégedett” volt.

A begyűjtött kérdőívek eredményeiből kiderül (20. ábra), hogy legnagyobb arányban a 4-es válaszlehetőséget választották a diákok (44,3%), amelyet a 3-as lehetőség követett (33,6%-al), az 5-ös (12,8%-ot) ért el, míg az 2-es (8,1%-ot). A legkisebb arányt az 1-es válasz lehetőség, azaz az „abszolút elégtelen” szerezte (1,3%), véleményem szerint pozitívként emelhető ki, hogy a legkisebb arányt az 1-es válaszlehetőség érte el, amiből következtethetünk arra is, hogy a kárpátaljai egészségügyi létesítmények fejlődésen mennek keresztül, és folyamatosan színvonalasabbá válva ki tudják elégíteni a látogatók igényeit.

Az 5-ös, azaz a „teljes mértékben elégedett” választ legnagyobb arányba a matematika szak hallgatói adták (28,5%).

20. ábra: A diákok elégedettségének szintje a Kárpátaljai egészségügyi létesítményeivel szemben

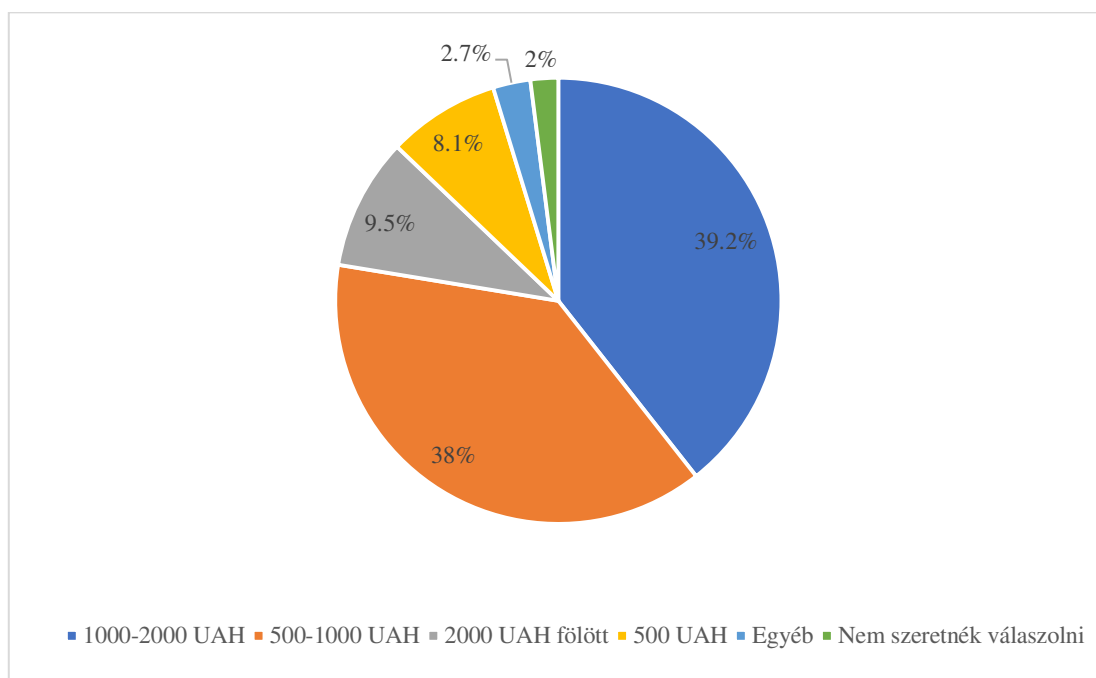

Forrás: Saját szerkesztés

A kérdőívem második szakaszának utolsó kérdésében, azt kutattam, hogy általánosságban a diákok, milyen összeget hajlandók elkölteni egy egészségügyi létesítmény felkeresése során. A felmérés eredményei alapján elmondható (21. ábra), hogy az 1000-2000 UAH (39,2%), valamint az 500-1000 UAH (38,5%) válaszlehetőségek érték el a legnagyobb arányú kitöltést. Míg a 2000 UAH fölött (9,5%), illetve az 500 UAH (8,1%) válaszlehetőségek jóval alacsonyabb százalékot értek el.

A legtöbb kitöltést elérő válaszlehetőséget (1000-2000 UAH) a legnagyobb arányban a tanítói szakról választották (54,5%), a számvitel, történelem, valamint német nyelv és irodalom szakról pedig 50,0%-ban választották ezt a lehetőséget.

21. ábra: Átlagos napi költség egészségügyi létesítmények látogatása során

Forrás: Saját szerkesztés

Azonban, az elmondható, hogy az árak nagymértékben változhatnak, több tényező is befolyásolhatja mint például maga a helyszín vagy pedig az elérhető szolgáltatások. Továbbá az elköltött összeg függhet a diákok korától, jövedelmi helyzetüktől vagy akár az általános életmódjuktól.

4.4. Kárpátalja egészségturizmusának ismertség vizsgálata képek, kérdések, illetve térkép alapján

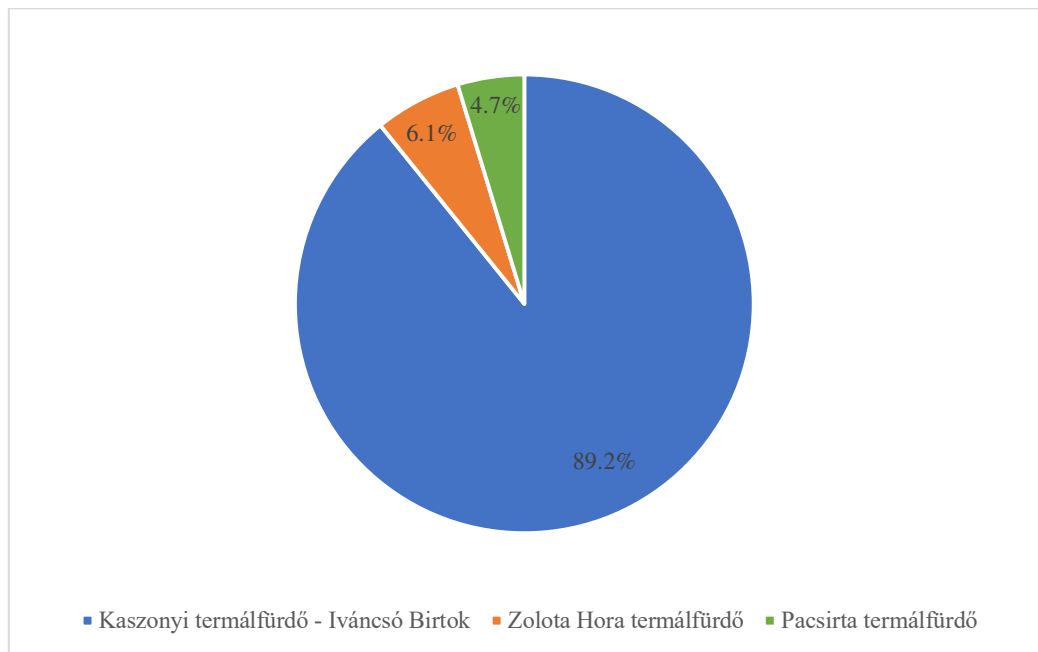
A kutatásom ennek a szakaszában, a diákok ismeretét különböző kép felismerőkkel, kvíz kérdésekkel és egy térképfelismerővel szerettem volna felmérni az adott témában.

Első képfelismerő kérdésemben, a Kaszonyi Termálfürdőt kellett a diákoknak a kép alapján felismerni. A válaszlehetőségek között szerepelt még továbbá a Pacsirta termálfürdő, valamint a Zolota Hora termálfürdő.

Erre a kérdésre a diákok, nagyon magas arányban helyesen válaszoltak (22. ábra) (89,2%-ban), mindössze a válaszadó hallgatók (6,1%-a) választotta a Zolota Horat, illetve (4,7%-a) a Pacsirta termálfürdőt. A Kaszonyi termálfürdő népszerűsége már egy korábbi kérdésennél is látszott, azonban ez a tény itt ismét bebizonyosodik, ugyanis látható, hogy milyen magas arányban válaszolták meg helyesen a kérdésemet. Ezért azt szerettem volna megtudni, melyik szak diákjai nem tudták a legmagasabb arányban a helyes választ,

elmondható, hogy az informatika szak diákjai (33,3%-ban), a tanító szak (18,1%-ban), a számvitel valamint angol nyelv és irodalom szakos diákok pedig (14,8%-ban) válaszoltak helytelenül.

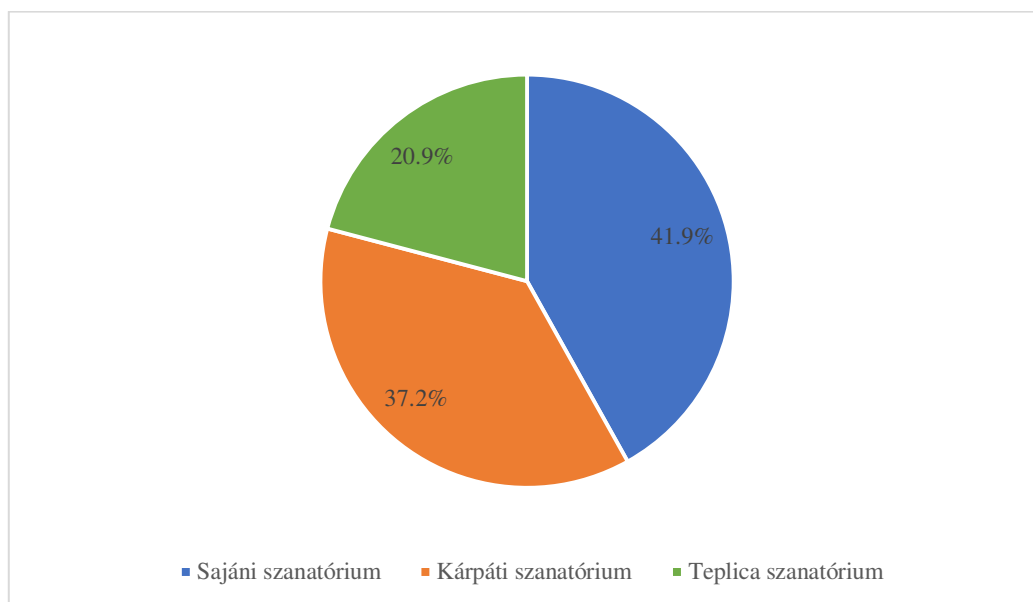
22. ábra: A Kaszonyi termálfürdő felismerésének aránya

Forrás: Saját szerkesztés

A második képfelismerő kérdésben, a Sajáni szanatóriumot tüntettem fel. A Kárpáti szanatórium és a Teplica szanatórium szerepelt a további válaszlehetőségek között. A válaszadó diákok (23. ábra) (41,9%-a) felismerte helyesen, (37,2%-a) a Kárpáti szanatóriumot jelölte meg, míg (20,9%-a) a Teplica szanatóriumot. Elmondható, hogy ennél a kérdésnél a válaszok aránya jóval nagyobb arányban megoszlottak, és sokkal kevesebben ismerték fel a Sajáni szanatóriumot helyesen, mint például az előbbi kérdésnél a Kaszonyi termálfürdőt. Az adatokat elemezve kiderült, hogy legnagyobb arányban a természettudomány szak (66,6%), válaszolta meg helyesen, őket követte a magyar nyelv és irodalom szak (64,2%-al), valamint a történelem és matematika szak (62,5%-al).

23. ábra: A Sajáni szanatórium felismerésének aránya

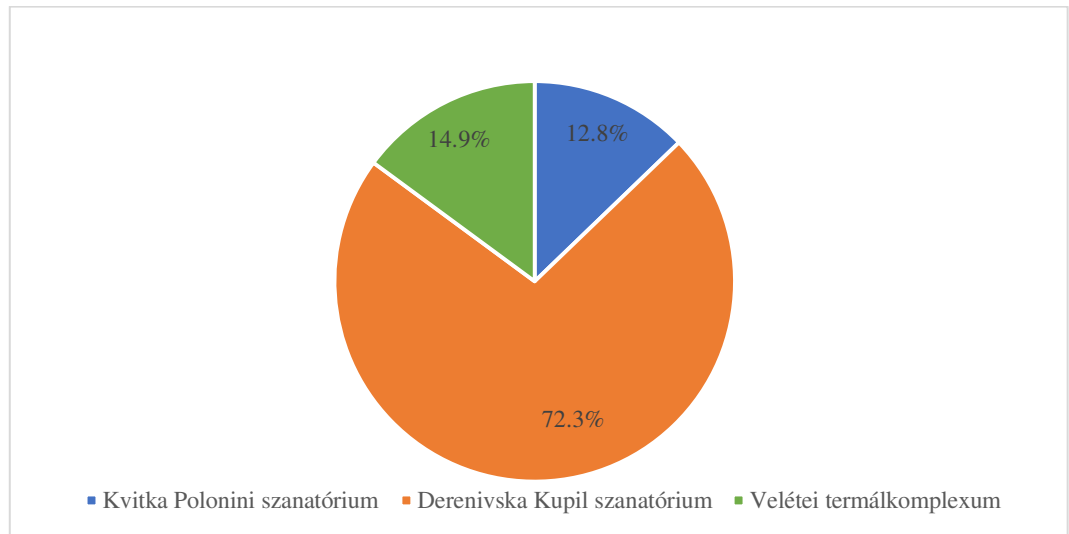

Forrás: Saját szerkesztés

Véleményem szerint, ennél a kérdésnél, azért lett már kevesebb a helyes válaszok aránya, mivel a szanatóriumok ismertsége és látogatásának aránya jóval alacsonyabb a fiatalok körében, ezt egy korábbi kérdésem eredménye is alátámasztja. Továbbá úgy gondolom, hogy a Sajáni szanatóriumnak nincs olyan erős marketingje és nem annyira széles körben ismert, mint például a Kaszonyi Termálfürdőnek.

A harmadik képfelismerő kérdésben, a Derenisvka Kupil szanatórium szerepelt a képen. A hallgatók is szintén 3 lehetőség közül választhattak, a képen feltüntetett létesítményen kívül, a lehetséges válaszok között szerepelt a Kvitka Polonini szanatórium és a Velétei termálkomplexum. Itt szintén el mondható, hogy viszonylag magas arányban helyesen választ adtak (24. ábra) (72,3%-ban), míg Velétei termálkomplexumot (14,9%-ban) és a Kvitka Polonini szanatóriumot (12,8%-ban) választották. Itt szintén azt szerettem volna megtudni bővebben, melyik az a szak amelyik a legnagyobb arányban adott helytelen választ, a kapott eredményt elemezve kijelenthető, hogy a legmagasabb arányban a földrajz szak diákjai (44,4%) adtak helytelen választ, majd a tanítói, valamint magyar nyelv és irodalom szakos diákok (36,0%-al) hibázták el a válaszaikat.

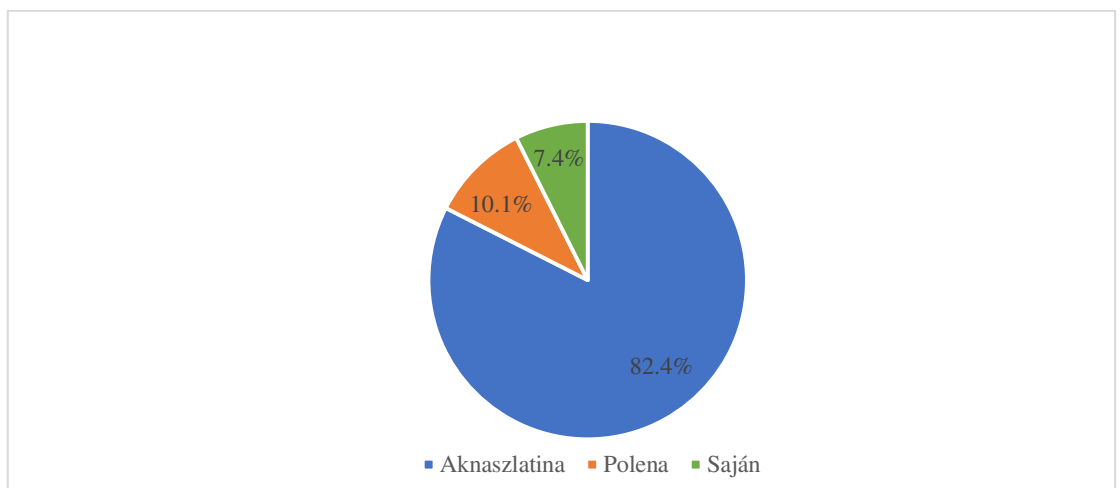
24. ábra: A Derenivska Kupil szanatórium felismerésének aránya

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatásom következő kérdésében a diákoknak, a megadott információk alapján kellett megválaszolni a kérdést. A diákoknak meg kellett válaszolni melyik az a település, amelyik összefonódott a sóval és sókitermeléssel az évszázadok során, majd az erre épülő egészségügyi intézményekkel. A válaszlehetőségek között Aknaszlatina, Polena és Saján szerepelt. A válaszadók magas arányban (25. ábra) (82,4%-ban) helyes választ adtak, (7,4%-a) a válaszadóknak Sajánt jelölte, és (10,1%-a) Polenát. A legnagyobb arányban a helytelen válasz, az ukrán szakos diákoktól érkezett (44,4%), őket az angol nyelv és irodalom szakos diákok követték (37,0%-al), és a kémia szakos diákok (33,3%) válaszolták meg helytelenül

25. ábra: Aknaszlatina ismertsége a diákok körében

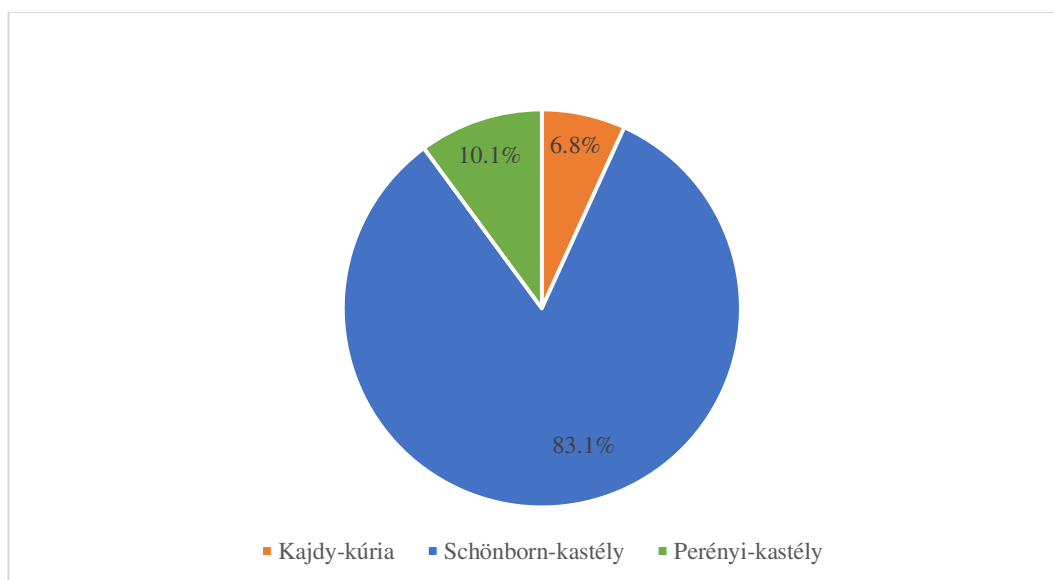

Forrás: Saját szerkesztés

Ezt követően a kutatásban, a diákoknak 3 állításból kellett kiválasztania, melyik épületre jellemzőek a megadott állítások: jelenleg szanatóriumként funkcionál, az épületet a hagyomány szerint az asztronómia jegyében tervezték, területén található tavat források táplálják, melyek közül a legismertebb az Örök Fiatalság forrása.

Ennél a kérdésnél is, a diákok nagyobb részben helyesen válaszolták meg (26. ábra) (83,1%) és jelölték meg a Schönborn-kastély válaszlehetőséget. A Perényi-kastély válaszlehetőség (10,1%-ot) ért el, a Kajdy-kúria lehetőség pedig (6,8%-ot). Ismét azt szerettem volna megtudni, melyik az a szak, amelyikről diákok a legtöbben hibáztak. A számok alapján elmondható, hogy az óvodapedagógia szak diákjai válaszoltak a legtöbben hibásan (35,2%-ban), kisebb arányban válaszolt helytelenül az ukrán nyelv és irodalom, valamint az informatika szak (33,3%-al).

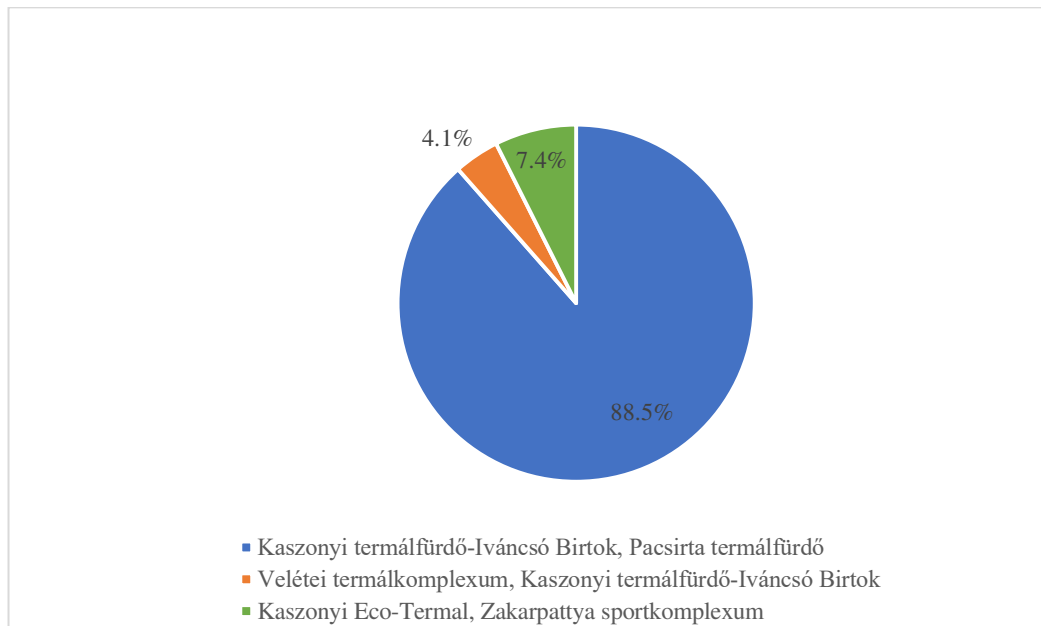
26. ábra: A Schönborn-kastély ismertsége a diákok körében

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatásom következő kérdésénél szerettem volna megtudni a diákok véleményét arról, hogy véleményük szerint melyik a Beregszászi járás kettő legismertebb termálfürdője (27. ábra). A összegyűjtött adatok alapján, a diákok (88,5%-a) szerint a Kaszonyi termálfürdő-Iváncsó Birtok és a Pacsirta termálfürdő a legismertebb.

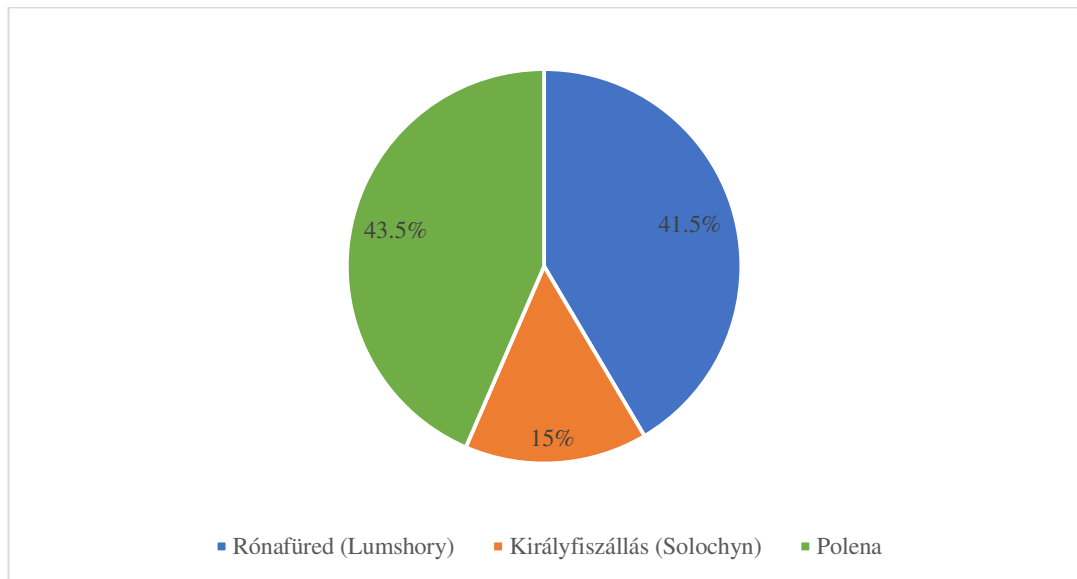
27. ábra: A Beregászászi járás kettő legismertebb termálfürdője a diákok szerint

Forrás: Saját szerkesztés

Ezt követő kérdésben, ki kellett választaniuk a diákoknak, hogy melyik az a település amelyikről az állítások szólnak. Az állítások a következők voltak: -A pihenni és gyógyulni vágyókat már az 1600-as évektől várja, Kárpátalján innen indult el újra az üstben fürdés, a „csánozás” hagyománya, a fürdözést a friss ásványvízzel, valamint a Kárpátok gyógynövényeivel teszik még egészségesebbé. Ebben a szakaszban, ennél a kérdésnél fordult először elő az, hogy a diákok többsége nem a helyest választ jelölte meg (28. ábra). Ugyanis Polena 43,5%-ot ért el, míg Rónafüred, ami a helyes válasz lett volna csupán 41,5%-ot. Királyfiszállás válaszlehetőség is kapott 15,0%-ot. Az összegyűjtött adatok alapján szerettem volna megnézni, hogy melyik szak diákjai válaszoltak helyesen a legnagyobb arányban: a biológia szak 76,9%-ot ért el, őket követte a természettudomány szak és informatika szak 66,6%-al, valamint a német nyelv és irodalom szak 50,0%-al.

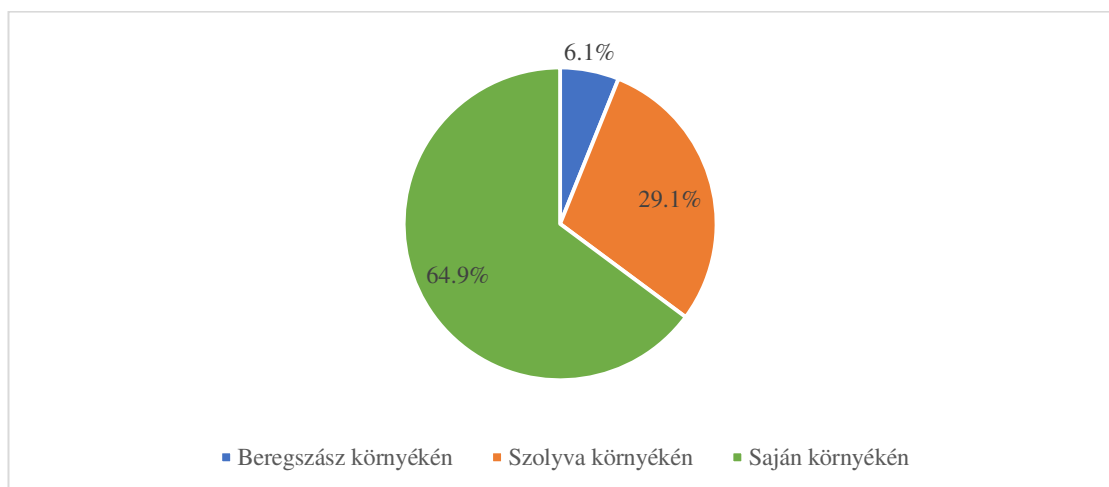
28. ábra: Rónafüred ismertsége a diákok körében

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatásom szempontjából e témában érdekelt továbbá, hogy a diákok tudják-e, hol található Kárpátalján a legtöbb ásványvízforrás és furat (29. ábra). A diákok 64,9%-a azt válaszolta, hogy Saján környékén, ami nem a helyes válasz, és mindössze 29,1% jelölte meg helyesen a Szolyva környékén válaszlehetőséget. A Beregszász környékén válaszlehetőség pedig 6,1%-ot szerzett. A helyes választ itt a legnagyobb arányban a német nyelv és irodalom szakos diákok (50,0%) érték el, illetve magas arányban adtak még helyes választ a földrajz szakos diákok (44,4%) és az ukrán nyelv és irodalom szakos diákok (44,4%).

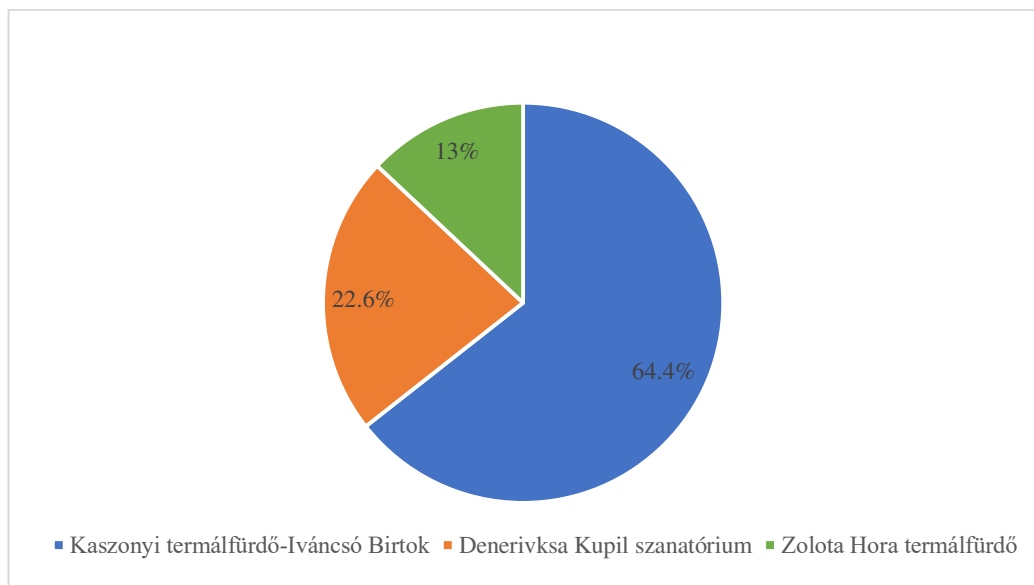
29. ábra: Kárpátalján található ásványvíz források és furatok ismerete a diákok körében

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatásban, ezt követően szintén a diákok véleményét szerettem volna felmérni, hogy szerintük melyik az a egészségturisztikai létesítmény, amelyikben a legdrágább a szállás ára (30. ábra). A diákok (64,4%-a) a Kaszonyi termálfürdőt-Iváncsó birtokot jelölte meg, ami egyben a helyes válaszlehetőség is volt, (22,6%-a) a hallgatóknak a Denerivksa Kupil szanatóriumot választotta, a Zolota Hora termálfürdőt pedig (13,0%-ban) jelölték meg.

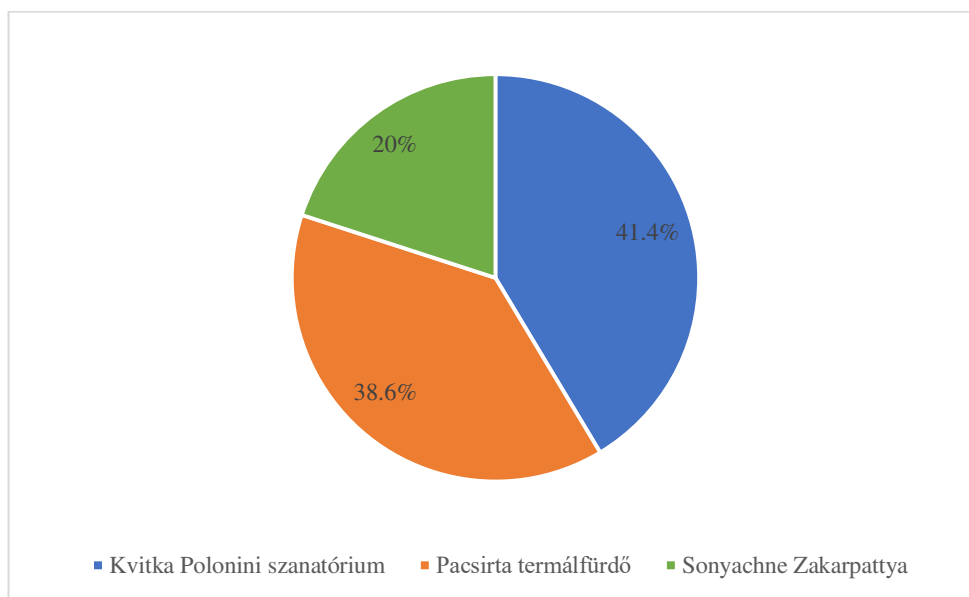
30. ábra: A diákok véleménye a Kárpátaljai egészségturisztikai létesítmények szállásainak áráról

Forrás: Saját szerkesztés

A következő kérdésben is a diákok véleménye érdekelt, hogy szerintük a felsorolt egészségturisztikai létesítmények közül hol található a legtöbb gyógy szolgáltatás (31. ábra). Ebben a kérdésben a Sonyachne Zakarpattya szanatórium volt a helyes válasz, amit a diákok (38,6%-a) jelölt meg, míg a Kvitka Polonini szanatóriumot (41,4%-ban) jelölték meg, a Pacsirta termálfürdőt pedig a diákok (20,0%-a) választotta.

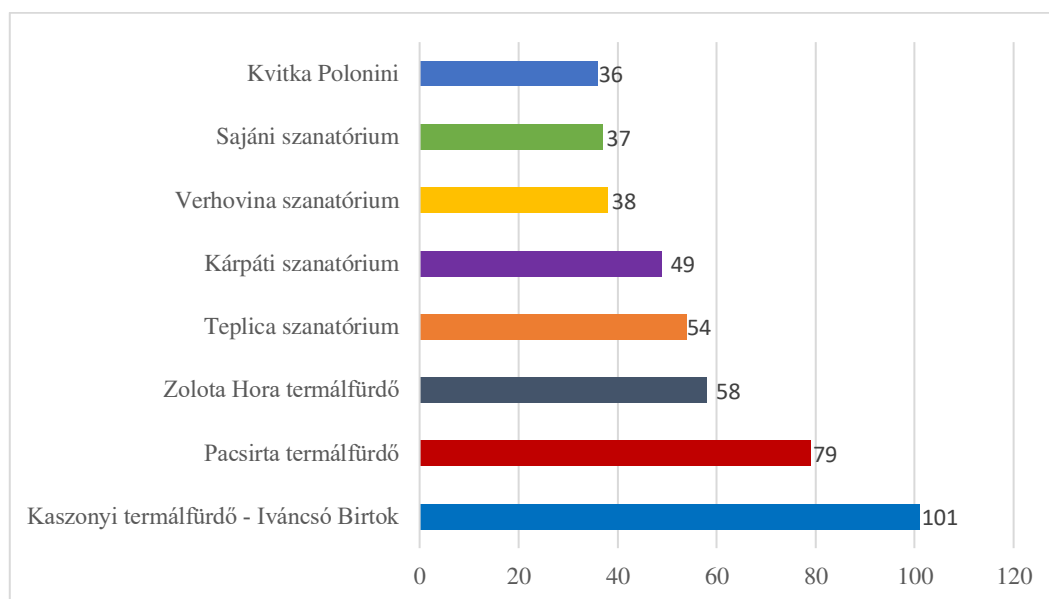
31. ábra: Legtöbb gyógyszolgáltatással rendelkező egészségturisztikai létesítmények a diákok szerint

Forrás: Saját szerkesztés

Az utolsó kérdésem ebben a szakaszban egy térképfelismerés volt, a diákoknak párosítaniuk kellett a térképen megtalálható számokat, a megadott egészségturisztikai létesítményekkel. A válaszok eredménye nagyon pozitív volt, ugyanis a 10 létesítményből, 8 at a többség helyesen párosított (32. ábra) (Kaszonyi termálfürdő-Ivácso Birtok-101 fő, Pacsirta termálfürdő - 79 fő, Zolota Hora termálfürdő - 58 fő, Pacsirta termálfürdő -79 fő, Teplica sanatórium - 54 fő, Kárpáti sanatórium - 49 fő, Kvitka Polonini sanatórium – 36 fő, Verhovina sanatórium – 38 fő, Sajáni sanatórium – 37 fő), 2 létesítmény esetében pedig a diákok többsége hibásan párosította (Perlina Lumsor rekreációs központ, Hirska Tysa sanatórium). A 2 létesítménynél, ahol a legtöbben hibásan párosítottak, szerettem volna megnézni, hogy melyik az a szak amelyik a legmagasabb arányban jól párosította. A Perlina Lumsor rekreációs központ esetében a legnagyobb százalékos arányban a természettudomány szak diákjai párosítottak helyesen (66,6%), őket követte a földrajz, német, kémia, és az ukrán nyelv és irodalom szak (33,3%-al). A Hirska Tysa sanatórium esetében pedig, a legmagasabb arány szintén a természettudomány szakos diákok (66,6%), őket pedig a földrajz szakos diákok követték (44,4%-al).

32. ábra: Az egészségturisztikai létesítmények térképes párosításának helyes eredményei (fő)

Forrás: Saját szerkesztés

Következtetések

Kárpátalja egészségturizmusa rendkívül gazdag és rengeteg lehetőséget kínál az egészségmegőrzésére, pihenésre, wellness-re. Vidékünk lenyűgöző természeti környezettel, gyógyvizekkel, ásványvizekkel bővelkedik, ezáltal számos gyógyfürdő, termálfürdő, rekreációs központ, szanatórium, wellness és spa létesítmény megtalálható, amelyek ideálisak a pihenésre, feltöltődésre és gyógyulásra vágyók számára.

A szakdolgozatomban szerettem volna megtudni és felmérni, hogy a II Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar főiskola diákjai, milyen ismerettel rendelkeznek Kárpátalja egészségturizmusáról. Kutatásom kitért az egészséges életmódra, az egészségturisztikai létesítmények iránti érdeklődési, látogatási, használati szokásaikra, továbbá maga a Kárpátaljai egészségturisztikai létesítmények ismeretére, ezek a tényezők mind meghatározóak a diákok egészségturizmusban való ismertetésük vizsgálatában. A kutatásom során feltett kérdéseim segítettek betekintést nyerni a diákok ismereteibe és tudatosságukba az egészségturizmus témájában.

Kutatásomból általánosságban elmondhatom a diákokról, hogy az egészségturizmusra vonatkozó ismereteik változóak és több tényezőtől is függenek, mint például az életkoruktól, érdeklődéseiktől vagy akár a szakirányuktól. A különböző szakon tanuló diákoknak eltérő ismereteik, igényeik, szokásaik vannak az egészségturisztikai létesítményekkel kapcsolatban. Pozitívként kiemelném a kutatásomból, hogy megtudhattam azt, hogy diákok számára fontos az egészségtudatos életmód.

A diákok ismeretei Kárpátalja egészségturisztikai létesítményeiről különbözőek, egyes létesítményeket, szolgáltatásaikat, elhelyezkedésüket jól ismerik, míg egyes létesítményeknél ennek az ellenkezője tapasztalható. A kutatásom alapján megállapíthatom, hogy a diákok ismerete bővebb a termálfürdőkről és gyakrabban keresik is fel azokat és veszik igénybe a szolgáltatásaikat.

A kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy a diákok utazási szokásait több tényező is befolyásolja. A felmérésem alapján megállapíthatom azt, hogy a diákok hová, mikor és kivel utaznak nagyban befolyásolják a következő tényezők: megközelíthetőség és saját pénzügyi lehetőség, amelyek egymást kiegészítve hatnak a diákok utazási szokásaira. Az évszakok közül különösen a nyári időszak fontos, mivel ebben az időszakban van a legtöbb idejük és lehetőségük együtt lenni a családdal, mivel a közös utazások lehetőséget adnak arra, hogy együtt töltsék idejüket és erősítsék kapcsolatukat.

A kutatásomban elemeztem a különböző szakon tanuló diákok válaszait, és a begyűjtött adatok kielemezésénél arra a következtetésre jutottam, hogy nem tudok egyetlen szakot sem kiemelni, mivel különböző és változatos eredményeket kaptam, amelyek eltérő tendenciákat mutattak az egyes szakok között.

Köveztetésként elmondható, hogy a diákok az általam végzett kutatás során átfogó ismeretekkel rendelkeznek Kárpátalja egészségturizmusáról, szívesen igénybe veszik lehetőségeik szerint az itt megtalálható szolgáltatásokat. Az egészségturizmus egy potenciális lehetőség a fiatalok számára, ahol összekapcsolhatják az egészségmegőrzést a pihenéssel és a szórakozással.

Összegzés

Napjainkra egyre fontosabbá válik az egészségturizmus és a diákok kapcsolata. A fiatalok egyre nagyobb mértékben vesznek részt és mutatnak érdeklődést az egészségturizmus iránt. Az egészségturizmus kiváló lehetőség a kikapcsolódásra, pihenésre, feltöltődésre és természetesen az egészség megőrzésére.

A szakdolgozatom témája *Kárpátalja egészségturizmusának ismertség vizsgálata a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatói körében* volt. Célom az volt, hogy bemutassam a II. RFKMF diákjai, milyen ismeretekkel rendelkeznek megyénk egészségturizmusáról.

A kutatáshoz az adatokat kérdőív segítségével gyűjtöttem össze, a kérdőívet Google Űrlapok-ban készítettem el, és juttattam el a főiskola belső levelezési rendszerén keresztül a 17 különböző szakon tanuló diáknak nappali és levelező tagozaton egyaránt, BA/BSc és MA/MSc szinten. A kérdőívem kitöltésénél sikerült elérnem a különböző szakok diákjainak legalább 10%-át, a pénzügy, bank, és biztosítás szak kivételével. Az összes szakról együttesen 148 kitöltés érkezett. A kitöltés anonim formában történt.

Kutatásommal felmértem a diákok egészséggel és egészségturisztikai létesítményekkel kapcsolatos véleményüket, szokásaikat, preferenciáikat. Kutatásomból kiderül, hogy az egészséges életmód a diákok többsége számára (43,9%) fontos. Az egészséges életmód eléréséhez betegségek megelőzését, az egészségmegőrzését, alvást, pihenést, napfényt és a sétát tartják a legfontosabb tényezőkné. Az adatok tükrében összeségében elmondható, hogy a diákok a termálfürdőket részesítik előnyben (58,8%), elsősorban pihenés céljából (76,4%), átlagosan véleményük szerint fél napos időtartalommal (39,9%). Felmerésem során az is kiderült, hogy a diákok nagyobb része szívesen látogat külföldön és belföldön egyaránt egészségturisztikai létesítményeket (53,4%), és a többségük közel egy éve látogatott utoljára ilyen létesítményeket (48,0%). A diákok válaszait elemezve kiderült, hogy számukra az egészségturisztikai létesítmények kiválasztásánál a megközelíthetőség (52,7%) és a saját anyagi helyzet (50,0%) a legfontosabb, továbbá hogy a nyári időszakot részesítik előnyben (48,0%), és elsősorban a családdal (51,4%) együtt keresik fel az egészségturisztikai létesítményeket.

A kutatásomban felmértem továbbá a diákok ismeretét Kárpátalja egészségturisztikai létesítményeiről. Az adatok alapján elmondható, hogy a diákok körében a legismertebb a Kaszonyi termálfürdő-Iváncsó Birtok, mivel a diákok több mint fele (64,5%-a) már legalább egyszer vagy többször is meglátogatta azt. Ez az eredmény abból is adódhat, hogy a válaszadó

diákok döntő többségének lakóhelye a Beregszászi járásban van, ahol ez a létesítmény is található, tehát ez lehet az egyik legközelebbi egészségturisztikai létesítmény számukra. Pozitívum, hogy a kérdőívemben felsorolt létesítmények többségét a diákok ismerik, még ha nem is látogatták meg, a wellness és spa létesítmények tekintetében pedig ez az arány jóval csekélyebb, tehát kevesebb létesítményt ismernek. A diákok (44,6%-a) elégedett a Kárpátaljai egészségturisztikai létesítményekkel.

Kutatásomban a diákok ismeretét, nem csak személyes tapasztalataik alapján mértem fel, hanem a megyénk egészségturizmusához kapcsolatos képekkel, állításokkal valamint egy saját szerkesztésű térképpel. A diákok a képfelismerés során a Kaszonyi Termálfürdőt (89,2%-ban), a Derenivska Kupil szanatóriumot (72,3%-ban) és a Sajáni szanatóriumot (41,9%-ban) ismerték fel helyesen. Az állítások esetében pedig Aknaszlatinát (83,1%-a) és a Schönborn-Kastélyt (88,5%-a) is többnyire helyesen felismerték, míg a Rónafüreddel kapcsolatos állítást a többség nem ismerte fel. A térképfelismerés esetében szintén pozitívan alakultak az eredmények ugyanis, a 10 felsorolt egészségturisztikai létesítményből 8-at a diákok többsége helyesen tudta párosítani.

Összeségében elmondható és pozitívként emelném ki, hogy a kutatási eredmények alapján a diákok átfogó ismeretekkel rendelkeznek Kárpátalja egészségturizmusáról, azonban fontos megjegyezni, hogy még van néhány hiányosság, ahol fejlődni lehet.

Felhasznált irodalom

1. Bártfai E. Gy. – Sass E. 2015: Kárpátaljai fürdővárosok a turizmus szolgálatában az 1930-as évek végén. In: Fürdővárosok, TITE könyvek (7). Történelmi Ismeretterjesztő Társulat Egyesület, Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, pp. 65-75.
2. Berghauer S. 2012: A turizmus mint kitörési pont Kárpátalján. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, p. 214
3. Fekete Sándorné – Turcsányi K. 2009: Az egészségturizmus szerepe a területfejlesztésben. In: A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására közleményei, (1) 1, pp. 34-38.
4. Fóris Á. – Bérczes E. 2006: A wellness terminológiája. Magyar Nyelvőr. 130. évfolyam 4. sz., pp. 399- 413.
5. Győri F. – Hézsóné Böröcz A. – Kiss G. – Lehmann-Dobó A. – Meszlényi-Lenhardt E. – Balogh L. 2013: Wellness, sport- és egészségturizmus. Szegedi Tudományegyetem, Szeged, pp. 37-70.
6. Hustiné Béres K. 2011: Fürdők és az egészségturizmus közgazdaságtana, Szent István Egyetem, pp. 1-9.
7. Izsák T. 2009: Ásványi kincsek. In: Baranyi B. (szerk.) Kárpátalja – A Kárpát-medence régiói 11. Dialóg Campus Kiadó, Pécs–Budapest, pp. 118-122.
8. Kárpátalja – Szanatóriumok és Turizmus 2018: (Закарпаття – Санаторії та туризм 2018). Статистичний збірник. Головне управління статистики у Закарпатській області. Ужгород, p. 95
9. Laczkó T. 2009: A nemzetközi wellness-turizmus jellemzői a XXI. században, Pécs, PTE Egészségtudományi Kar, pp. 3-4.
10. Laczkó T. – Bánhidi M. 2015: Sport és egészségturizmus alapjai, Pécsi Tudományegyetem, Pécs, pp. 130-140.
11. Lőrinc K. – Michalkó G. 2011: A városi turizmus. In: Turisztikai terméktervezés és fejlesztés, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, Pécs, pp 32-33
12. Molnár J. 2014: Kárpátalja természeti erőforrásai. In: Egán Ede-Terv: A kárpátaljai magyarság gazdaságfejlesztési stratégiai terve, p. 5-6
13. Molnár J. 2009: Földrajzi fekvés. In: Baranyi B. (szerk.) Kárpátalja – A Kárpát-medence régiói 11. Dialóg Campus Kiadó, Pécs–Budapest, pp. 107-108

14. Sass E. 2019: A turisztikai termékek rendszerének a bemutatása. In: Berghauer S. – Sass E.: A kárpátaljai magyarság turizmusfejlesztési stratégiája, Gáborprint, Beregszász, pp. 28-31.
15. Sebák R. 2018: Gyógy szállodák a turizmusban Észak-Magyarország két gyógyfürdőjének összehasonlítása. Miskolc, Miskolci Egyetem, p. 43
16. Sziva I. 2010: Öntsünk tiszta vizet... Az egészség turizmus fogalmi lehatárolása és trendjeinek válogatott bibliográfiája, Turizmus bulletin. 14. 4, pp. 73-76.
17. II RFKMF Tanulmányi osztály. 2023: Diáknévsor szakok szerint
18. Tarpai J. 2009: Kárpátaljai turistaforgalom: kiutazó-, beutazó- és belföldi turizmus – In: Gulyás L. (szerk.): A virtuális intézet Közép-Európa kutatására. Szeged-Kaposvár, pp. 183-189.
19. Tarpai J. 2022: A kárpátaljai fürdő kultúra aktuális helyzetképe. In: Albert Tóth A., Happ É., Printz-Markó E. (szerk.): „Folytatás vagy újrakezdés a turizmusban” XII. Nemzetközi Turizmus konferencia tanulmánykötet, Széchenyi István Egyetem, Győr, pp. 116-126.
20. Vámosiné Rovó Gy. 2013: Az egészségfejlesztés és a rekreáció helye a turizmus rendszerében. In: Tudás Menedzsment, XIV. évfolyam 2. szám, Pécs, pp. 67-68.
21. Гірняк, К. М. – Багрій, М. В. 2016: Рекреаційні зони Закарпаття: стан і перспективи розвитку, Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького, т 18, № 2 (69), сс. 18-21.
22. Габчак, Н.Ф. – Дубіс, Л.Ф 2016: Санаторно-курортна та оздоровча сфера Закарпатської області: розвиток та перспектива, Матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації, Переяслав - Хмельницький, с. 4
23. Габчак, Н.Ф. 2015: Історія становлення та сучасний стан лікувально-оздоровчого туризму Закарпатської області, Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Географія. - № 2. – с. 114-120.

Internetes források:

1. www.svalyava-vlada.gov.ua/ (a letöltés dátuma: 10.02.2021)
2. sanatorii-zakarpattia.com (a letöltés dátuma: 16.03.2023)
3. <http://zakarpatoiblarch.gov.ua> (a letöltés dátuma: 18.03.2023)
4. Google Úrlapok: <https://forms.gle/KzqtBJEe6b1Z8KBCA>

Mellékletek

1.sz melléklet: A kutatáshoz használt kérdőív

1. Mennyire fontos számodra az egészséges életmód? (Értékelj egy 1-től 5-ig terjedő skálán, ahol 1=egyáltalán nem fontos, 5=nagyon fontos.)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

2. Mennyire fontosak számodra a következő állítások?(Értékelj egy 1-től 5-ig terjedő skálán, ahol 1=egyáltalán nem fontos, 5=nagyon fontos.)

	1	2	3	4	5
az egészség megőrzése	☐	☐	☐	☐	☐
a betegségek megelőzése	☐	☐	☐	☐	☐
egészséges táplákozás	☐	☐	☐	☐	☐
a bio ételek/termékek	☐	☐	☐	☐	☐
diéta/méregtelenítés	☐	☐	☐	☐	☐
megfelelő mennyiségű folyadék	☐	☐	☐	☐	☐
séta	☐	☐	☐	☐	☐
pihenés	☐	☐	☐	☐	☐
alvás	☐	☐	☐	☐	☐
napfény	☐	☐	☐	☐	☐
természet közelsége	☐	☐	☐	☐	☐

3. Milyen típusú egészségturisztikai létesítményeket látogatsz?

- Szanatórium
- Gyermekszanatórium
- Gyógy szálloda
- Wellness hotel
- SPA
- Termálfürdő
- Élményfürdő
- Nem látogatok ilyen létesítményt
- Egyéb _____

4. Mikor látogattál meg utoljára egészségturisztikai létesítményt?

- Ebben a hónapban
- Az elmúlt félévben
- Közel egy éve
- Szeretnék, de nincs lehetőségem rá
- Nem látogatok ilyen létesítményt
- Egyéb

5. Elsősorban milyen célokkal keresed fel az egészségturisztikai létesítményeket? (Maximum 3 választ választhatsz!)

- szabadidő eltöltése
- pihenés
- wellness
- gyógyászati
- üzleti
- tanulmányi
- nem látogatok ilyen létesítményeket
- egyéb

6. Milyen szempont alapján választasz ki egy egészségturisztikai létesítményt úticélnak?

- megközelíthetőség
- a hely ismeretsége
- a saját anyagi helyzetem
- a szolgáltatások színvonala
- a szolgáltatások mennyisége
- a létesítmény ár-érték aránya
- barátok ajánlása
- internetes reklámok alapján
- facebook/instagram oldal/honlap alapján
- Nem látogatok ilyen létesítményeket
- Egyéb:

7. Hol szoktál egészségturisztikai létesítményeket felkeresni?

- Külföldön
- Belföldön
- Külföldön és belföldön egyaránt
- Nem látogatok ilyen létesítményeket

8. Átlagosan mennyi időt töltesz el egészségturisztikai létesítményben látogatásod során?

- pár órát
- fél napot
- egész napot

- több napot
- Nem látogatok ilyen létesítményeket
- Egyéb:

9. Az év melyik időszakában látogatsz meg egy egészségturisztikai létesítményt?

- Nyáron
- Télen
- Tavasszal
- Ősszel
- Nincs évszakhoz kötve
- Nem látogatok ilyen létesítményeket

10. Leggyakrabban kivel látogatsz meg egy egészségturisztikai létesítményt?

- Egyedül
- Párommal
- Barátokkal
- Családdal
- Nem látogatok ilyen létesítményeket
- Egyéb:

11. A felsorolt egészségturisztikai szolgáltatások közül, melyiket vetted vagy vennéd igénybe? (1=már kipróbáltam, 2=szívesen kipróbálnám, 3=nem tudom mi az, 4=nem venném igénybe)

	1	2	3	4
massázs	☐	☐	☐	☐
orvosi masszáz	☐	☐	☐	☐
szanuna	☐	☐	☐	☐
iszappakolás	☐	☐	☐	☐
termál medence	☐	☐	☐	☐
gyógyvizes medence	☐	☐	☐	☐
Kneipp-taposómedence	☐	☐	☐	☐
élménymedence (pl.sodrófolyosó buzgár, nyakzuhany, pezsógagy, geijzír, csúzdák)	☐	☐	☐	☐
balneoterápia	☐	☐	☐	☐
hippoterápia	☐	☐	☐	☐
ívókúra	☐	☐	☐	☐

gyógytorna

szépségápolás
(bőrzítítás, arcápolás stb.)

12. Értékelj a következő kárpátaljai szanatóriumokat, rekreációs központokat és termálfürdőket a megadott szempont alapján. (1=nem hallottam róla, 2=hallottam róla, de nem jártam ott, 3=egyszer már jártam ott, 4=többször jártam ott)

	1	2	3	4
Kaszonyi termálfürdő	☐	☐	☐	☐
Sajáni szanatórium	☐	☐	☐	☐
Velétei termálokomplexum	☐	☐	☐	☐
Kvitka Polonini szanatórium	☐	☐	☐	☐
Pacsirta termálfürdő	☐	☐	☐	☐
Kaszonyi Eco-Termal	☐	☐	☐	☐
Derenivksa Kupil szanatórium	☐	☐	☐	☐
Zolota Hora termálfürdő	☐	☐	☐	☐
Kárpáti szanatórium	☐	☐	☐	☐
Teplica szanatórium	☐	☐	☐	☐

13. Értékelj a következő kárpátaljai Wellness és Spa létesítményeket a megadott szempontok alapján. (1=nem hallottam róla, 2=hallottam róla, de nem jártam ott, 3=egyszer már jártam ott, 4=többször jártam ott)

	1	2	3	4
Grand Hotel Pylypets	☐	☐	☐	☐
Kamelot Resort and Spa	☐	☐	☐	☐
Voevodyno Resort and Spa	☐	☐	☐	☐
Davir Spa Resort	☐	☐	☐	☐
Zhyva Voda Spa Hotel	☐	☐	☐	☐
Fantaziya Hotel Spa	☐	☐	☐	☐
Villa Kvitka	☐	☐	☐	☐
Solotvino Resort	☐	☐	☐	☐
Reikartz Carpaty	☐	☐	☐	☐
Bogolvar Eco Resosort & Spa	☐	☐	☐	☐

14. Mennyire vagy elégedett Kárpátalja egészségügyi létesítményeivel? (Értékelj egy 1-től 5-ig terjedő skálán, ha 1=abszolút elégedetlen és 5=teljes mértékben elégedett.)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

15. Milyen összeget lennél hajlandó elkölteni egy nap egy egészségügyi létesítmény felkeresése során?

- 500 UAH
- 500-1000 UAH
- 1000 – 2000 UAH
- 2000 UAH fölött
- Egyéb
- Nem szeretnék válaszolni

16. Jelöld meg, hogy szerinted melyik egészségügyi létesítmény látható az adott képeken

16.(1.kép)

- Kaszonyi termálfürdő-Iváncsó Birtok
- Pacsirta termálfürdő
- Zolota Hora termálfürdő

16.(2.kép)

- Sajáni szanatórium
- Kárpáti szanatórium
- Teplica szanatórium

16.(3.kép)

- Kvitka Polonini szanatórium
- Derenivksa Kupil szanatórium
- Velétei termálkomplexum

17. Melyik az a település amelyiknek a neve az évszázadok során összefonódott a sóval és a sókitermeléssel, majd az erre épülő egészségügyi intézményekkel?

- Aknaszlatina
- Polena
- Saján

18. A válaszlehetőségek között felsorolt épületek közül melyikre illik az alábbi 3 állítás:

- - Jelenleg szanatóriumként funkcionál.
- - Az épületet a hagyomány szerint az asztronómia jegyében tervezték.
- - A területén található tavat források táplálják, melyek közül a legismertebb az Örök Fiatalság forrása.
 - Kajdy-kúria
 - Schönborn-kastély
 - Perényi-kastély

19. Véleményed szerint melyik a Beregszászi járás két legismertebb termálfürdője?

- Kaszonyi termálfürdő-Iváncsó Birtok, Pacsirta termálfürdő
- Velétei termálkomplexum, Kaszonyi termálfürdő-Iváncsó Birtok
- Kaszonyi Eco-Termal, Zakarpattya sportkomplexum

20. A válaszlehetőségek között felsorolt települések közül melyikre illik az alábbi 3 állítás:

- - A pihenni és gyógyulni vágyókat már az 1600-as évektől várja.
- - Kárpátalján innen indult el újra az üstben fürdés, a „csánózás” hagyománya

- - A fürdőzést a friss ásványvízzel, valamit a Kárpátok gyógynövényeivel teszik még egészségesebbé.
- Rónafüred (Lumshory)
 - Királyfiszállás (Solochyn)
 - Polena

21. Hol található Kárpátalján a legtöbb ásványvíz forrás és furat?

- Beregszász környékén
- Szolyva környékén
- Saján környékén

22. Véleményed szerint a felsorolt egészségügyi létesítmények közül melyikben a legdrágább a szállás ára?

- Kaszonyi termálfürdő-Iváncsó Birtok
- Derenivska Kupil szanatórium
- Zolota Hora termálfürdő

23. Véleményed szerint a felsorolt egészségügyi létesítmények közül, hol található a legtöbb gyógykezelés?

- Kvitka Polonini szanatórium
- Pacsirta termálfürdő
- Sonyachne Zakarpattya szanatórium

24. Párosítsd a térképen megtalálható számokat, a megadott egészségügyi létesítményekkel

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kaszonyi t. f.	☐
Pacsirta t. f.	☐
Zolota Hota t. f.	☐
Kvitka Polonini sz.	☐
Teplica szan.	☐
Sajáni szan.	☐
Kárpáti szan.	☐
Verhovina szan.	☐
Hirksa Tysa szan.	☐
Perlina Lumsor r. k.	☐

A kitöltő adatai

25. Nemed?

- Férfi
- Nő

26. Életkorod?

- 18-25 éves
- 25-35 éves
- 35-45 éves
- Egyéb:

27. Melyik járásban található a lakhelyed?

- Ungvári
- Munkácsi
- Beregszászi
- Huszti
- Técsői
- Rahói

28. Lakhelyed (település)

29. Tagozat, képzési szint, évfolyam?

Ábrák jegyzéke

1. ábra. Az egészségturizmus területei	10
2. ábra. Kárpátalja gyógyfürdői és gyógyforrásai	17
3. ábra. Kárpátalja gyógy- és rekreációs övezetei.....	19
4. ábra. A diákok megoszlása nemek szerint	25
5. ábra. A diákok életkori megoszlása.....	26
6. ábra. A diákok lakóhelyeinek megoszlása járásonként	26
7. ábra. Az egészséges életmód fontossága	27
8. ábra. Az egészséges életmód legfontosabb tényezői a diákok szerint (fő).....	28
9. ábra. Égészségturisztikai létesítmények típusainak látogatási arányai.....	29
10. ábra. A diákok egészségturisztikai létesítmények látogatásainak utolsó időpontjai	30
11. ábra. A diákok egészségturisztikai létesítmények látogatásainak céljai.....	31
12. ábra. Az egészségturisztikai létesítmények kiválasztási szempontjai a diákok szerint	32
13. ábra. Egészségturisztikai létesítmények látogatásának helyszínei	33
14. ábra. A diákok egészségturisztikai létesítményekben eltöltött átlagos ideje	34
15. ábra. Egészségturisztikai létesítmények látogatási időszakai	35
16. ábra. Egészségturisztikai létesítmények látogatásának leggyakoribb kísérői.....	36
17. ábra. A legtöbbet kipróbált egészségturisztikai szolgáltatások a diákok körében (fő).....	37
18. ábra. Szanatóriumok, rekreációs központok és termálfürdők amelyekről a diákok többsége hallott már, de nem jártak ott (fő)	38
19. ábra. Wellness és Spa létesítmények, amelyekről a diákok többsége nem hallott (fő)	39
20. ábra. A diákok elégedettségének szintje a Kárpátaljai egészségturisztikai létesítményeivel szemben	40
21. ábra. Átlagos napi költés egészségturisztikai létesítmények látogatása során.....	41
22. ábra. A Kaszonyi termálfürdő felismerésének aránya.....	42
23. ábra. A Sajáni szanatórium felismerésének aránya	43
24. ábra. A Derenivska Kupil szanatórium felismerésének aránya	44
25. ábra. Aknaszlatina ismertsége a diákok körében	44
26. ábra. A Schönborn-kastély ismertsége a diákok körében	45
27. ábra. A Beregászászi járás kettő legismertebb termálfürdője a diákok szerint.....	46
28. ábra. Rónafüred ismertsége a diákok körében	47
29. ábra. Kárpátalján található ásványvíz források és furatok ismerete a diákok körében	47

30. ábra. A diákok véleménye a Kárpátaljai egészségturisztikai létesítmények szállásainak áráról.....	48
31. ábra. Legtöbb gyógyszolgáltatással rendelkező egészségturisztikai létesítmények a diákok szerint	49
32. ábra. Az egészségturisztikai létesítmények térképes párosításának helyes eredményei ...	50

Táblázatok jegyzéke

1.táblázat. A beküldött kérdőívek szakonkénti megoszlása	24
--	----

Резюме

У наш час відносини між лікувально-оздоровчим туризмом і студентами стають все більш важливими. Молодь все активніше залучається і проявляє інтерес до лікувально-оздоровчого туризму. Лікувально-оздоровчий туризм - це відмінна можливість для відпочинку, релаксації, заряджатися енергією і, звичайно ж, зберегти здоров'я.

Тема дипломної роботи *Дослідження поінформованості студентів Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II про пропозиції лікувально-оздоровчого туризму Закарпаття*. Мета дослідження показати, якими знаннями володіють про лікувально-оздоровчий туризм на Закарпатті студенти ЗУІ імені Ф. Ракоці II.

Дані для дослідження зібрав за допомогою анкет. Анкети підготував в Google Forms і надіслав її через внутрішню електронно-поштову систему інституту студентам 17 різних спеціальностей денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» та «Магістр». При заповненні анкети, мені вдалося залучити щонайменше 10% студентів різних спеціальностей, за винятком студентів за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування». Всього надійшло 148 анкет з усіх спеціальностей. Анкети були заповнені анонімно.

За допомогою дослідження я вивчив думки, звички, та вподобання студентів щодо здоров'я та до закладів лікувально-оздоровчого туризму. Мої дослідження показують, що здоровий спосіб життя важливий для більшості студентів (43,9%). Для досягнення здорового способу життя найважливішими факторами вважаються профілактика захворювань, збереження здоров'я, сон, відпочинок, сонячне світло і прогулянки. Загалом, згідно з даними, студенти віддають перевагу відвідуванню термальним басейнам (58,8%), насамперед для релаксації (76,4%), із середньою тривалістю перебування до пів дня (39,9%). Моє опитування також показало, що більшість студентів із задоволенням відвідують заклади лікувально-оздоровчого туризму як за кордоном, так і всередині країни (53,4%), і більшість з них востаннє відвідували такі об'єкти майже рік тому (48,0%). Аналіз відповідей студентів показав, що доступність (52,7%) та власне матеріальне становище (50,0%) є для них найважливішими факторами при виборі закладів лікувально-оздоровчого туризму, крім того, вони віддають перевагу перебуванню у лікувально-оздоровчому закладі у літній період (48,0%) і насамперед з родиною (51,4%) відвідують лікувально-оздоровчі заклади.

У своєму дослідженні, також оцінював знання студентів про заклади лікувально-оздоровчого туризму на Закарпатті. На підставі даних можна стверджувати, що термальні води «Косино» є найвідомішою серед студентів, оскільки більшість студентів (64,5%) відвідували його хоча б раз, або більше. Цей результат може бути пов'язаний з тим, що переважна більшість студентів, які відповіли, проживають у Берегівському районі, де і розташований цей заклад, тому термальні води «Косино» може бути один із з найближчих закладів лікувально-оздоровчого туризму для них. Позитивним є те, що більшість лікувально-оздоровчих закладів, перерахованих у моїй анкеті, відомі студентам, навіть якщо вони їх не відвідували, а з точки зору оздоровчих та спа-центрів ця частка набагато менша, тому що вони знають про них менше. Студенти (44,6%) задоволені закладами лікувально-оздоровчого туризму на Закарпатті.

У своєму дослідженні оцінював знання студентів не лише на основі їхнього особистого досвіду, а й за допомогою зображень, тверджень, пов'язаних з лікувально-оздоровчим туризмом нашої області а також за допомогою самостійно відредагованої карти. Під час розпізнавання зображень студенти правильно розпізнали термальні води «Косино» (89,2%), санаторій «Деренівська Купіль» (72,3%) та санаторій «Шаян» (41,9%). Студенти розпізнали твердження про Солотвино (83,1%), замок Шенборна (88,5%), в той час більшість студентів не впізнали твердження, пов'язане з Лумшорами. У разі розпізнавання карти також були отримані позитивні результати, 8 з 10 перерахованих закладів лікувально-оздоровчого туризму змогли правильно зіставити більшість студентів.

В цілому хотілося б підкреслити, як позитивний факт, що за результатами досліджень студенти мають вичерпні знання про лікувально-оздоровчий туризм на Закарпатті, але важливо відзначити, що все ж існують деякі недоліки і є куди вдосконалюватися.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretném megköszöni témavezetőmnek, Dr. Sass Enikőnek, aki szakértelmével, hasznos magyarázataival és a konzultációk során biztosított elengedhetetlen tanácsaival nagy segítséget nyújtott szakdolgozatom elkészítéséhez.

Nyilatkozat

Alulírott, Pocsai Ákos turizmus szakos hallgató, kijelentem, hogy a dolgozatomat a II Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán, a Földtudományi és Turizmus Tanszéken készítettem, turizmus diploma megszerzése céljából.

Kijelentem, hogy a dolgozatot más szakon korábban nem védtem meg, saját munkámeredménye, és csak a hivatkozott forrásokat használtam fel

Tudomásul veszem, hogy dolgozatomat a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola könyvtárában a kölcsönözhető könyvek között helyezik el.

User name:
hidden by privacy settings

Check ID:
1015149531

Check date:
19.05.2023 20:09:21 CEST

Check type:
Doc vs Internet + Library

Report date:
20.05.2023 10:47:37 CEST

User ID:
100011756

File name: **ПОЧАІ АКОШ ЙОЖЕФОВИЧ**

Page count: **67** Word count: **13811** Character count: **119796** File size: **1.58 MB** File ID: **1014830339**

10.8% Matches

Highest match: 2.32% with Internet source (<https://adoc.pub/wellness-sport-es-egeszsegurizmus.html>)

10.3% Internet sources 854

Page 69

4.61% Library sources 98

Page 74

0% Quotes

Exclusion of quotes is off

Exclusion of references is off

0% Exclusions

No exclusions